

Scoil Chuimsitheach

Chiaráin

An Cheathrú Rua,
Co. na Gaillimhe.

Coiste Comóradh

25 bliain

Imeachtaí:

- Cultúrtha
- Sóisialta
- Ceardlanna
- Díospóireacht
- Damhsaí
- Dinnéir
- Spraoi & Spóirt

Seachtain Cheiliúradh

27ú Meán Fómhair -
6ú Deire Fómhair 1991

Leabhrán
Cuimhneacháin

LUACH

£1

Forbairt na Gaeilteora

*Caomhnú na
teanga agus an*

Chultúir Ghaeltachta

tá páirt thábhachtach

agatsa san obair!

Udarás na Gaeilteora

Na Forbacha, Gaillimh Teil. (091) 92011 Teilceacs:50159 Facs:92037

Focal ón bPríomh Oide

Is mór agam an deis seo a bheith agam réamhrá a beag a scríobh ar an ócáid stairiúil seo. I dtosach báire ba mhaith liom buíochas ó chroí a ghabháil leis na grúpaí seo leanas:

- i) An dá fhó-choiste eagraithe a thosaigh ag pleanáil agus ag réiteach chomh fada siar le Eanáir seo caite.
- ii) Na hiar-dhaltaí a rinne go leor oibre (ar choiste nó gan a bheith ar choiste).
- iii) Ár lucht urraíochta.
- iv) Bainisteoirí/uinéirí na n-ionad éagsúla a mbeidh cuid de na himeachtaí ar siúl ina gcuid Óstán/tithe ósta/hallaí/seomraí.
- v) Na daoine go léir a bhéas páirteach i gceardlaine nó sa gcoirm cheoil.
- vi) Raidió na Gaeltachta.
- vii) Chulle dhuine eile a thug cúnannh ar bhealach ar bith.

Tá an iubhaille airgid 'á ceiliúradh againn agus ainneoin na ndeacrachtaí a mbíonn muid i ngleic leo ó sheachtain go seachtain is le háthas agus le fiú amháin rínéad gur féidir breathnú siar ar an dul chun cinn na tá déanta. Nach tráthúil gur i 1966 a tosaíodh ar fud na tíre ag tabhairt faoin gcúrsa gur tugadh 'An Mheánteistiméarach Nua' air ag an am, nuair a smaíonán tú gur ag deireadh na scoil-bhlhiana seo suífear le haghaidh an chéad scrúdú Stáit sa Teastal Nua Sóisearach. Freisin ba sa mbliain 1966 a thosaigh scéim saor-iompair Dhonncha Uí Mháille, Aire Oideachais. Níl insint scéil ar cé chomh tábhachtach is atá an scéim iompair i gceantar chomh forleathan agus chomh scaipthe is atá an scoil-cheantar s'againne.

Cuirfidh sé an-áthas orainn castáil ar oiread iardhaltaí agus iar-mhúinteoirí agus is féidir linn le himeacht an deich lá seo romhainn. I gcás na n-iar-mhúinteoirí agus na n-iar-scoláirí atá ar shlí na firinne guímid solas na bhFlaitheas dá n-anamacha.

Ar aghaidh linn i dtreo iubhaille órga 2016. Tá bóthar buailte againn cheana. Go dtreoraí Dia sinnt!

Tomás Ó Monacháin, Príomh Oide

Gach deá ghruí don chomóradh ó

TÍ DURKIN

An Tulaigh, Baile na hAbhann
Guthán 93156

**Grósaer • Nuachtáin
Flogas • Gás Campála
Bróga Oibre**

Úinéir: Eoin Ó Durcáin
(Iarscolaire Scoil Chuimsitheach Chiaráin 1973-'78)

Coiste Eagraithe an Chomóradh

*T. Mac Con Iomaire, H. Ní Chába, N. Ó Donnhaill, M. Mhic Con Iomaire, M. Ó
Conghaile, An tSr. Caitlín, M. Mac an Iomaire, M.B. Uí Nía, M. Mac Donnchaíla.*

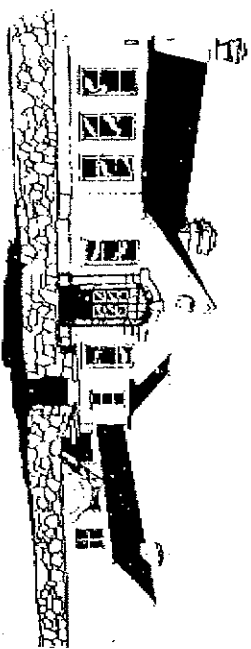
Dileagra Fáilte

Tá stíl againn go mbainfidh tú sult agus spraoi as an ócáid seo, is fút féin atá. Tá iarracht déanta deis a thabhairt don chéad ghluin ó Scoil Chuimsitheach Chiaráin dul siar ar na laethanta suairce, nó dhairce b'fhéidir, a bhí acu ar Bhóthar a' Chillín – agus sé ár nguí gur dlúithe a gcaradas ag scaipeadh dhóibh.

Maidir leo siúd atá fós i mbun an léinn bainnígí taitneamh agus tairthe as imeachtaí na seachtaine sa scoil.

Go mbeirimid beo ar an leath-chéad.

(An Coiste Eagraithe)

Áras Mháirtín Uí Chadhain

Ionad Gaeilge Choláiste Ollscoile na Gaillimhe
AN CHEATHRÚ RUA, CO. NA GAILLIMHE

Riaradh: Pleananna Gaeilge do Theaghlaigh gan Ghaeilge.

Ranganna Gaeilge do Thuismitheoirí agus do Dhaoine Fásta ó Charma go Camus go dtí An Spidéal.

Pleananna Gaeilge i gcomhar le Coistí Áitiúla agus Comharchumainn.

Reachtáil: Scéim Fostaíochta Sóisialta
Cursa do Chúntóirí Gaeilge
Tionscadal Oiliúna don Oige sa Phobal.

Reachtáil: Cúrsaí éagsúla trí Ghaeilge:
Próiseáil Focal, Ríomhathreacht, Garchabhair,
Ceamara Físe, Ealaíon & rí.

Maroon le seirbhís leabharlann Ghaeilge, seirbhísí oifig,
clósscríobh, fótachóipeáil, Facs.

Chomh malth le: Dianchúrsaí Gaeilge do Mhic Léinn 7 do Dhaoine
Fásta, Cúrsaí Gaeilge LSS do ghrúpaí.

Go raibh rath 7 séan ar cheiliúradh an cheathrú céid.

An Scoil Ghairmoidis

Tá sé ós cionn leathchéad bliain ó shin ó bunaíodh Gairmscoil ar an gCeathrú Rua. B'í Bríd Ní Loideáin as Seanamhóinín, An Spidéal an chéad Phríomhoide a bhí ar Ghairmscoil na Ceathrún Ruaídh nuair a hosclaíodh an scoil sin i Mí Meán Fómhair 1935. Ar na múinteoirí eile a bhí ann an bhliain sin, bhí Colm Breathnach as na Forbacha agus Máire Ní Fhátharta as Bearna. Dhá scór scoláire lae a bhí ag freastal ar an nGairmscoil i 1935 ach bhí ranganna oíche ar sídíl chomh malth do phobal na háite. Bhain Gairmscoil na Ceathrún Ruaídh cáil amach i bhfad is i ngearr le cumas aisteoireachta a cuid scoláirí. Thug scoláirí na scoile seo a gcéad chuart ar Bhaile Átha Chlath i 1936. Cé go bhfuil clú agus cáil baunte amach ag an Athair Pádraig Standún mar scríbhneoir, ní hé an chéad sagart é i bpobal an Chillín a chur peann le páipéar. Scríobh an tAth Pádraig Mac Aodha a bhí ina shagart pobail sna tríochaidí drámaí agus léiríodh sa Ghairmscoil iad. Cé gur mór ag lucht léinn an lae inniu oideachas pobail, ní mór cuimhníú gur thug Gairmscoil na Ceathrún Ruaídh deich mbliana fichead seirbhíse san oideachas aosach do phobal an cheathair seo. Bhíodh Bean Mhíe Giolla Áain agus Sorcha Ní Cheannabháin ag múineadh fíodóireachta, sníomhachán agus

Seo thuas grúpa scoláirí ag freastal ar an nGairmscoil sna chéad bhlianta tar éis í a oscailt. Ina measc tá Bríd Bn. Uí Chonaire nach mairream, go ndéanfai Dia malth uirthi a rime obair na gcapall ar son cúrsaí oideachais san gceantair ar feadh na mblianta.

cníofála. Bas Gort a' Choirce an bheirt acu agus ní amháin go mbíodís ag múineadh sa Chairmscoil féin, ach theidís timpeall ag múineadh na gceirdeanna seo i mbaille a bhí i bhfad ón scoil. Chuirí ranganna oíche ar fáil freisin in ábhair phraiciúla. Tosaíodh ag múineadh díoscíbhneoireachta sa scoil seo i 1935. Thug an Chairmscoil olltínt do rúnaithe den scoth i gclóscríobh agus i ngearrscríobh Gaeilge agus Béarla. Ins an mbliain 1942 ceapadh Piaras Ó Conaire ina Phríomhoide ar an nChairmscoil agus d'fhan sé sa phost sin go dtí gur ceapadh é ina phríomhoide i Scoil Chuimsitheach Chiaráin ar an gCeathrú Rua i 1966. Tá sé éirithe as a phost anois ó 1979. Tá an Cheathrú Rua go mór faoi chomaoin aige féin agus ag a bhean chéile Bríd as na blianta fada seirbhís a thug siad d'óige phároiste an Chillín.

Tráthnóna Dé hAoine, 4ú Deireadh Fómhair '91

8.00 i.n. IN ÓSTÁN AN DÓILÍN

Ceisteanna agus Freagraí

Páirteach beidh:

Seán Ó Neachtain, Cathaíreleach, Údarás na Gaeltachta

Peadar Ó Tuathail, Comh. Co.

Connie Ní Fhátharta, Comh. Co.

Nollaig Ó Gadhra

An tOllamh Gearóid Ó Tuathaigh.

Gruagaire na nOileán

Mná, Fir agus Gasúir Fón: 091-81120

Smideadh (*Make Up*)

Dathú Fabhra (*Eyelash Tinting*)

Céir Cosa (*Leg Waxing*)

Malai (*Eyebrow Trim & Tinting*)

Lámh Mhaisiú (*Manicure*)

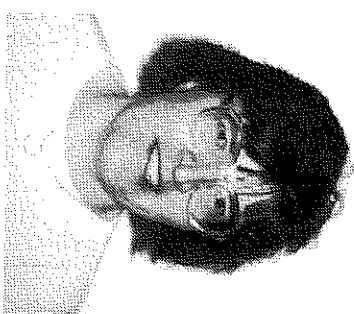
Oscailte: Máirt go Satharn 9-6 p.m.; Dé hAoine 9-9 p.m.

Go n-éirí leis an gcomóradh. Le deá ghuí Sara.

IAR-RÚNAITHE

Bobbie Ní Cheannabháin (Mhic Dhonnchadhá)

1966-1988.

Saif Ní Chuinn (Uí Chomáda) 1968-1977.

Tá Úna de Bhatlis (Seoighe) i mburra na h-oibre ó 1978.

PEADAR Ó CUALÁIN

Cladhnach

Fón: 091-72159

Mionbhús ar hire

Comhgháirdeachas leis an gcomóradh.

ÓSTÁN AN DÓILÍN

An Cheathrú Rua. Fón: (091) 95177/95169

Rogha an Óil – Togha an Cheoil

*Oscailte ar feadh na bliana
Ceol gach deireadh seachtaine*

Déantar freastal ar gach cineál ócáid, Parthaí nó Bainis

Bialann

SPRAOI • SPÓIRT • CRAIC

Go n-éirí leis an gcomóradh

Go n-éirí leis an gcomóradh

*ó
Micheál Ó Cualáin*

Réalt na Maidne

An Cheathrú Rua
Fón: 091-95193

Bar, Bialann, Siopa Café, L agus B,
Pub Grub ar feadh an lae

Neart Ceoil agus Craic

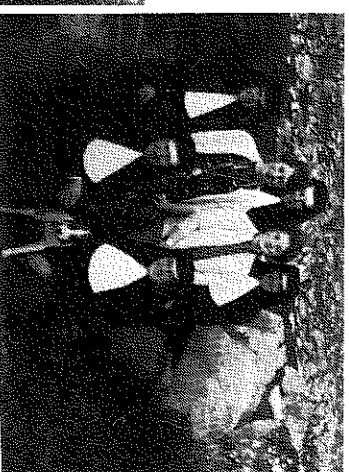
Bunú an Chlochair ar an gCeathrú Rua

Ní ró-shona a bhí mé nuair a díarr duine orm sliocht a scríobh don Iris Pharóiste faoi theacht Siúiracha na Toirbhíte go dtí an Cheathrú Rua. Ach ós rud é gur orm sa t-áit an crann dul i gceannas ar an fhundúireacht nua sa mbliain 1959, níl aon rogha agam ach dul siar beagán ar bhóithrín na smaointe agus tocharl a dhéanamh ar an mbunstraih!

Chomh tobann le péasc tóirní ó spéir ghlan i lár an t-samhraidh, tháinig cuireadh don Mháthair Imelda, Meánscoil a thosnú ar an gCeathrú Rua i Meán Fómhair 1959. I mí Iúil a tháinig an cuireadh, ón Ard-Easpag Breathnach, ar iarratas Aire na Gaeltachta Micheál Ó Móráin T.D. Níor ghlac an Abb-Mháthair leis an gcuireadh ar dtús, mar cheap sí nach raibh aon ghá le Meán Scoil, in áit a raibh Cairnscóil ag obair go rí-mhaith cheana féin. Ach faoin am sin bhí an-chaint ar Mheánscoil a thabhairt go gach áit, agus b' éigean di géilleadh, cé nach raibh clochar ná scoil réidh dúinn. Ionach go leor, níor laghdaigh an Mheánscoil ariamh ar an líon scoláirí san Chairnscóil agus bhí cáirdeas mór idir an dá scoil, nó gur cuireadh le chéile iad seacht mbliana ina dhiaidh sin, chun an Scoil Chuimsitheach a thosnú. Thír agaim a tháinig go dtí an Cheathrú Rua i dtosach—an tSr. Micheál Ní Shamhráin, an tSr. Muireadach Ní Fhathaigh agus mé féin. Ag tosach Mí Lúnasa, bhí an

Clochar Nanó Nógla — an teach inár chónaigh na mná rialla ar dtús. Tá sé leagtha anois agus tá Scoil Chuimsitheach Chiaráin tógtha ar an láthair.

Cuid dena Siúiracha a bhí ag múineadh i gColáiste Nanó Nógla. Ar chúl tá an tSiúir Rita agus chun tosaigh ar dheis tá an tSiúir Tomás. San bpictiúr freisin tá na Siúiracha Bríd, Raymond agus de Salles. Ní fios cé hiad an bheirt chailín. San bpictiúr freisin tá peata an tSiúir Rita, Garry.

sean bhunscóil folamh agus bun os cionn mar ní raibh aon ranganna ann le blianta.

Le cabhair an chomraitheora mhacánta, Robert Rainey, bhí dhá sheomra feistithe dúinn taobh istigh de mhí. Le cabhair ón Athair Ó Diagma, an sagart paróiste fuairamar amach go mbeadh teach folamh san áit taobh istigh de chúpla seachtain.

Bhí Nan Dooley (R.I.P. anois) le dul go Meiriceá i ndeireadh Fómhair 1959. Shocraigh an mháthair Abb cíos dhá bhliain léi, go dtí go mbeadh Clochar tógtha againn.

Mar sin, bhíomar réidh, mar cheapamar, chun lán-aighe a thabhairt do chúrsaí scoile nuair a thioctadh Meán Fómhair. Bhíomar le fanacht i gClochar Thír an Fhia go rachadh Nan thar lear. Thosaigh na ranganna i dtús na míosa, agus bhí naoi gceallín dhéag agus seacht mbuachallí dhéag ar an rolla taobh istigh de chúpla lá. Taobh amuigh den fhógra ón altóir Dé Domhnaigh ní dhearnamar aon stócaíl ná réamh-chuairtí chun scoláirí a fháil, mar níor cheapamar fós go raibh Meánscóil ag teastáil san áit. Coláiste Nanó Nóglá an t-ainm a tugadh ar an scoil, agus ar an sean-chlochar ina dhiaidh sin, nuair a cheannaíomar an teach ar Bhóthar an Chillín. Ba i Nanó Nóglá an bhean rialta a bhunaigh Ord na Toirbhíre in aimsir na bPéindlíthe chun oideachas a thabhairt do pháistí gnáth-dhaoine na hÉireann, rud a bhí bactha ag na Sasanaigh le fáda an lá.

I lár Meán Fómhair, tháinig an droch scéal go raibh an t-Ard Easpag Dooley briste ina shláinte i Vietnam, mar gheall ar an droch-íde a fuair sé ó na Cumanaigh. Ní raibh Nan in ann an teach a thabhairt dúinn, mar bhí air teach chuici. Pé scéal é, chónaigh muid san teach le linn Deireadh Fómhair agus Mí na Samhna. Idir an dá linn, fuairamar teach deas, ar chíos, ar bhrúach Coille bige ar Bhóthar an Chillín. Mícheál Ó Flatharta (Johnny Tom) a thug an teach sin dúinn. Cheannaigh muid an teach uaidh ina dhiaidh sin agus píosa talún ag dul leis agus mar sin a thosaigh Clochar Nanó Nóglá dáiríre. De réir mar tháinig breis scoláirí ar an scoil, tháinig breis siúrachá freisin, ón dara bhliain ar aghaidh. Mar sin cheannaigh muid teach beag eile ó Stiofán Ó Flatharta (an Tállúir) díreach in aice le teach Mhícheál.

Timpall 1963-'64 thosaigh an Rialtas ag caint ar scoileanna cuimsitheacha. Bhí gach plean déanta amach againn ag an am sin chun scoil agus lóistín do na siúrachá a thógáil.

Bhí sé d'íntinn ag an Rialtas anois, ceann de na scoileanna sin a bhunú san nGaeltacht agus tar éis tamaill ag ceapadh go mbeadh a léithid go maith don Cheathrú Rua rinneamar socrú an Chairmscoil agus an Mheánscóil a aontú mar Scoil Chuimsitheach. Ní raibh aon suíomh ag an

Rialtas don scoil nua. Mar sin dhíol na siúrachá an talamh a cheannaigh siad féin ó mhuintir Uí Fhlatharta. Leagadh an dá theach agus tosáidh ar an scoil nua a thógáil i 1966. Bhí ar na siúrachá faisteal ar scoil ó Thír an Fhia go dtí go raibh Clochar nua tógtha i 1968-'69. Ach chun an suíomh don Chlochar nua a fháil bhí orainn píosa den sliabh ar an taobh thall den bhóthar ón sean-chlochar a fháil. Tar éis a lán trioblóide le coimisiún na Talún, le díodóirí agus leis an Ard-Chúirt Dí, fuair Johnny Wille Ó Flatharta, Pat Devane agus Sonny Brennan cearta chun an cinn a bhí acu ar Bhóthar an Chillín a dhíol leis na Siúrachá. Cosúil le Mícheál Johnny Tom agus Stiofán Ó Flatharta, bhí an triúr seo níos mó ná creasta linn. Cheannaigh muid an talamh uathu ar an méid a d'iarr siad agus nuair a bhíomar cinnte go raibh ceart acu de réir dlí an díol a dhéanamh. Ní bheadh cead tógála againn ar aon talamh, mura mbeadh an cheannacht de réir dlí. Ní raibh baint dá laghad ag an Rialtas le aon rud a cheannaigh muid as ár bpóca féin. Bhí orainn plean nua d'fháil ansin chun an Clochar nua a thógáil mar go raibh socrú ann go mbeadh na Siúrachá ag obair san scoil nua, ón uair a thugamar suas ár gcearta chun Meán Scoil a reacháil.

D'fhág mé go dtí an deireadh an chuid is tábhachtaí de scéal Choláiste Nanó Nóglá, sé sin ár gcuimhní de na gasúir a d'fíneadh tríd an scoil. Ó thosach ghlac siad féin agus a muintir linn agus thugadar cluas d'ár

Seo thuas cuid den slua a d'fhearastal ar dhinneár in onór mná rialta na Toirbhíre a rinne an oiread sin ar son cúrsaí oideachais san gceantar ar feadh fiche cúige bliain. Mar is léar ón pictiúr bhí éagsúlacht mhór daoine ag an ócáid seo i nOstán na Ceathrún Rua eagraithe ag iar-scoláirí.

gcomhairle. Ní raibh aon ghá le sciolladh nó slat mar níor chreid na síútracha ins na h-úirlisí sin mar ghléasanna oideachais. Bhí rialacha againn, cinnte, ach rialacha nach raibh dian ná docht ach a bhí riachtanach chun daoine óga a ullmhú don saol mór rompu, áit a mbíom rialacha le coinneáil, más mian le duine a áit a ghlacadh go sona sásta.

Tá na scoláirí sin anois scaipthe go maith ar fud na tíre agus cuid beag acu thar sáile. Tá cuid acu ag tógáil clainne cheana féin agus tuigeann siad, tá súil agam, nach aon ualach dóibh an t-oideachas. Tá siad gnóthach ag gach sórt oibre, siopadóirí, múinteoirí, meicneoirí, ag tógáil tithe, gárdaí, banaltraí, stát-sheirbhíisigh agus fiú amháin tháinig beirt bhan-riala ón siua beag dílis sin. Níl mé cinnte gur tháinig mórán feirmeoirí uathu mar tá clocha glas crua na Ceathrún Rua in aghaidh na feirmeoireachtaí ! Bhí mé thiar i mbliana agus d'árdaigh sé mo chroí nuair a chonaic mé an t-aitheann órga agus an fraoch corca ag maisiú an tsléibhe, díreach mar a bhí sé nuair a chonaic mé an áit an chéad uair i 1959. D'airigh mé go raibh mé i measc mo mhuintir arís, agus b'fhearrde mé an chuart.

Beannacht Dé orthu ar fad, mo cháirde thiar.

Alt leis an tSiúir Ríla Ní Thuathail a foilsíodh in Irisleabhar na Ceathrún Rua i 1977.

Níoclás P. Ó Conchubhair Teo.

Leitir Móir

SIOPA CRUA EARRAÍ

Má tá mea

stúcháin uait i gcoir dion tí, plúiméireacht,
ábhar leictreach, péint, nó aon ábhar tógála, cuir glaoch orainn.

Fón: (091) 81102/81114

Scoil Chuimsitheach Chiaráin

(Alt a foilsíodh in Irish na Scoile 1979)

le Piaras Ó Conaire

Bhí córas maith oideachais iar-bhunscóile bunaithe sa gCeathrú Rua sul ar hosclaiódh Scoil Chuimsitheach Chiaráin sa mbliain 1966 mar bhí Gairm Scoil san áit ón mbliain 1934 agus bhí Meán Scoil ann ón mbliain 1959. Siútracha na Toirbhirte i ndeoise Thuama a bhunaigh é ar iarratas an Ard Easpairg Breathnach, agus Aire na Gaeltachta, Micheál Ó Móráin, T.D.

Cuireadh daltaí agus múinteoirí an dá scoil sin le chéile le go mbeadh deis ag ógánaí na h-áite níos mó ábhair a fhoghlaim ná mar a d'fhéadfaíds a fhoghlaim ins na scoileanna ina raibh siad. Níor fheil an Meán Oideachais a bhí ar fáil do chuid acu agus níor fheil an Gairm

Oideachas a bhí ar fáil do chuid eile acu agus sin ceann amháin de na fáthanna gur tógadh an scoil seo agus na scoileanna cuimsitheacha eile ar fud na tíre.

Ins na bailte móra agus in áiteacha eile ba ghnáthach le daoine a raibh aithead acu a gclann a chuir chuig Meán Scoileanna agus chuireadh na daoine bochta a gclann chuig na Ceard Scoileanna nó chuig na Gairm Scoileanna ba ghairne dhóibh. Ba mhúic dá bhí sin a tharla sé go raibh cuid de na daltaí ag foghlaim rudaí nár spéis leo iad agus nach raibh baint ar bith acu le na saol ná leis an tsí mhaitreachta a bhí acu tar éis na scoileanna fhágáil.

Sé an chiall atá le scoil Chuimsitheach, scoil ina mbeadh gach cineál duine idir bocht agus saibhir i scoil ina bhféadfaidh na daltaí a rogha ábhair a fhoghlaim nuair a bheadh trial baint acu as go leor ábhair ar feadh cúpla bliain ar a laghad. Dhá mhúinteoir déag a bhí sa scoil an chéad bhliain agus 268 daltaí. 352 atá ar na rollaí i mbliana agus beidh méadú ar an uimhir sin amach anseo.

Tá seacht n-ábhar déag ar chlár na scoile seo idir ábhair acadúla agus obair láimhe agus ó tharla gur le obair láimhe a shaothraíonn formhór na ndaoine a mbeatha ar fud an domhain tá tábhacht ar leith ag baint leis na hábhair sin.

AN CHISTIN

AN CHEATHRÚ RUA

Teach Spóirt, Ceol agus Craic

Bia agus Deoch

Mhuintir Uí Shé

Fón: 091-95151

Stair Bhunadh na Scoile

Cuireadh tús leis an réabhlóid i gcúrsaí oideachais sna seascaidí. Bhí an t-ádh orm go rabhtas im Phríomh Oifigeach sa bhrairse Forbairte ag an am. Ceann de na feachtais ba mhó a tharla ná bunú an chórais chuimsithigh ag an dara leibhéal. Bhí an Dr. Ó hIrighile ina Aire Oideachais ag an am. I mí Bealtaine 1963, d'fhoilsigh sé ráiteas go raibh beartaithe aige an córas cuimsitheach a thionscnaimh, faoina gcuirfí ar fáil ábhair acadúla agus ábhair praiticiúla le chéile i gcuracalán leathan, i dtreo is go bhfaigheadh gach dalta an t-oideachas ba chuí agus ba ghá dó/dí.

Bhí lucht bainistíochta na scoileanna iar-bhunoidiachais ar an gCeathrú Rua go h-áirithe Ard-Easpag Thuama, An Dr. Seosamh Breathnach, go mór chun tosaigh ag glacadh le Scoil Chuimsitheach. Ní raibh ar fáil ar dtús ach trí scoileanna nua. B'é an Ceathrú Rua, Aerfort na Sionainne agus Muinchille an chéad trí scoileanna nua a tógadh.

Ag an am, bhí i gceist ag Ord na Toirbhirte meán-scoil nua a thógáil agus bhí suíomh cheithre acra faighte acu. Cheannaithe an Roinn Oideachais an suíomh uathu agus i lár na bliana 1965, tosnadh ar phleanáil an fhoirgnimh nua. B'é Simon Kelly as Gaillimh an t-ailitire agus Malachy Burke as Renmore an conraitheoir. Deineadh an-ghaisce ó thaobh an fhoirgneamh bheith uilamh i Meán Fómhair 1966, mar níor tugadh litir rúin ("letter of intent") don chonraitheoir go dtí 22 Meán Fómhair 1965.

Bunatódh an Bord Bainistíochta i mí Aibreáin 1966 ar a raibh an Canónach Mooney, Uachtarán Coláiste Naomh Jarlath, Tuaim; D. Ó hEidhin, Príomh Oifigeach Feidhmiúcháin, C.G.O. Cho. na Gaillimhe agus B. Ó Madagáin, Cigire Sinsireach na Roinne. Ceapadh M. Ó Conaire ina Phríomh Oide. Bhí tús maith déanta.

Traoslaím le gach duine, idir múinteoirí, lucht bainistíochta agus eile a bhí agus atá páirteach i ndul chun cinn Scoil Chuimsitheach Chiaráin.

Seán Ó Mathúna

Beidh an scéal ar fad aige in Áras Uí Chadhain ag a 8.00 i.n. Dé Domhnaigh, 29ú Meán Fómhair.

RAIDIÓ NA GAELTACHTA

*Scéalta Beaga agus Scéalta Móra
Ceol, Cabairacht agus Cuideachta*

ó Adhmhaidin go Tráthnóna

ar

RAIDIÓ NA GAELTACHTA

Craoladh beo ar

FIM/VHF

ar fud na tíre

16

Bóithrín na Smaointe

Tomás Mac Con Iomaire

Is mór an céim ar gcúl atá tógtha ag an saol ó chaithe mise mo chéad lá ag freastal ar Scoil Chuimsitheach Chiaráin i mí Meán Fhómhair 1966. I rang na meánteiste a thosnaigh mé i dteannta sé dhuine fhichead eile, ó Chinn Mhara go Ros a Mhíl agus ó Chleann Mhic Mhuirinn go Gortuna.

Ar an gcéad dul síos cá bhfuil an bus dhá stór a thug muidne laethanta úd, an double decker, imithe. Biontach an luascadh a bhíodh ag an mbus céanna ag taisteal cnocáin is gleannna, ní áirín an luascadh agus go minic an luscadh a bhíodh ar bord.

Ar an dara dul síos cá ndeachaigh na sciortai giorthacha a bhíodh ar na cailíní óga. Tá caint le blianta go bhfuil an mini ag teacht ar ais ach ba lenár linne agus muid inár scoláirí dúrachtachta san Scoil Chuimsitheach a rugadh an miní agus cé go ndearna mná rialta a seacht ndícheal an ball éadaigh seo a dhíbirt nó fad a bhaint as, ní go maith a d'éirigh leo.

Bhí cleachtadh go dtí sin againn ar ranganna beaga san sean mheánscoil. Clochar Nanó Nógla, ach anois d'aon léim amháin bhí na céadta scoláirí óga thart orainn, iad tagtha ón Tulaigh anoir, annas as Seana Féisín agus as Gleann Trasna faoi shliabh agus arno aniar as na h-olláin chomh fada siar is atá bia san bhfaocha.

Bhí chuide shaghas gléasadh ar scoláirí an tráth sin. Cé go mbíodh na cailíní gléasta go gleoite bhíodh bréga táirní agus wellingtons farsaing go maith fós ar na buachaillí. Bhíodh an bearradh gruaige úd atá go mór san bhfaiséan anois chúig bhliana fichhead níos deireannaí ina mbíodh mullach breá gruaige ar an bhfear óg agus gan ribe fágtha thimpeall na gcluasa, go mór i gceist. Bhíodh bearradh eile ann nach mbíodh ribe ar bith ar mhullach an chinn ach bob fágtha ós cionn na baithise. Deirfí

Seán Ó hÉanaigh

BÚISTÉAR

Leitr Móir Fón 81216

Togha na Feola, Mairtítheoil, Caorítheoil

Muicítheoil, Eanlaith

Spóilá speisialta don oigheadán

17

faoin mbearradh seo nach mbeadh aon bhaol ort a bheith maol go deo dá ngeobhfá é. Tá fear amháin ar m'athne atá fostaithe le Udarás na Gaelachta a mbíodh an bearradh seo fáighte aige agus a bhfuil mullach breá fós air. Faraor ní bhfuair mise an bearradh sin aríamh!!!

Thug muidne, a bhí meán aoiseach ag an am faoi deara an-scíoptha nach raibh oiread drugaill ar na scoláirí óga ach oiread a bpoimnte a dhéanann leis na múinteoirí. Bhíodh muidne ag glacadh le focal an mhúinteora gan ceistiú ach ní mar sin don dream nua seo a bhí thar a bheith tréan anois i gcomparáid leis na ranganna beaga sinsireacha. Bhí ré nua tosnaithe.

Agus bhí na múinteoirí féin difriúil, go háirithe roinnt de na múinteoirí óga.

Tá a gcuid scéalta féin ag iar-scoláirí faoina múinteoirí a raibh aithne acu féin orthu agus na h-eachtraí a tharla. Tháinig agus d'ímigh múinteoirí go leor sna céad bhlianta agus tá ár gcúimhní féin againn orthu uilig agus an marc a d'fhág siad orainn ach thar aon ní eile thug múinteoirí na scoile, múinteoirí a bhí ann agus atá fós ann, féin mhuintín agus meas orainn féin dúinn a sheasas dúinn go deo.

Rud eile a bhí thar a bheith súntasach san gcéad rang Ard Teiste san Scoil Chuimsitheach nach raibh ach buachaill amháin san rang. Sin é

Comhgháirdreachas leis an Scoil Chuimsitheach

SPARR

IS

FEARRR

An Cheathrú Rua

Peadar Ó Flatharta atá ag múineadh i gCo. Shligigh anois. Nárbh aobhinn Dia dó.

Is beag béim a bhí ar chúrsaí spóirt sna céad bhlianta. Bhí an-bhéim ar dhíospóireacht agus torthaí á réir air. Uair go leith san tseachtain ag slua mór ar Pháirc an Cháthanaigh an príomh imeacht spóirt a bhí ag buachaillí cé go mbíodh an-phíosaí dornálaíochta againn le miotógai Tommy Uí Chéidigh, ar dtús sna seomraí leithris agus níos deireannaí i dteannta an Ard Mháistir, Piaras Ó Conaire ar chúl an stáitse.

Tá cúrsaí spóirt tagtha go mór chun cinn ó shoin agus éachtaí déanta ag scoláirí idir chailíní agus buachaillí.

Sna céad bhlianta sin freisin bhíodh líon mór scoláirí ag éirí as de réir na bliana ach tá a bhfúmhór ag leanacht ar aghaidh go hArd Teist anois creidim. Ní aon ualach í an fhoghlúim.

Ba mhaith í an Scoil Chuimsitheach agus is maith fós í ach ná déanadh na scoláirí óga dearmad go deo go raibh bus double decker againne ag dul ar scoil agus gur lenár linn a saoladadh an muintín....

Agus sula ndéanfaidh mé dearmad air ... an cuimhneadh libhse a iar-scoláirí an Ford Zepher mór dubh a bhíodh ag na Mná Rialta agus í páirceáilte ag doras Tigh Darby san oíche Dé Domhnaigh le súil a choimneáil ar na scoláirí drabhásacha bhíodh ag freastal ar an Western Ballroom agus an léacht a bhíodh le fáil ar maidin Dé Luain acu siúd a mbéartaí orthu?

Anois a scoláirí óga na linne seo, ní raibh an onóir sin agaithe!

Adhmad Teo.

Casla, Conamara Tel: 091-722290

Doirse 7 Doirse • Frithsheasmhacha Tíne
Fuinneoga 7 Gloine • Aonaid Cistin

Comhghairdeachas leis an gcomóradh

Ruaidhrí Ó Conchubhair

(Iar-Scoláire)

SIOPADÓIR

OLLMHARGADH

Leitir Móir

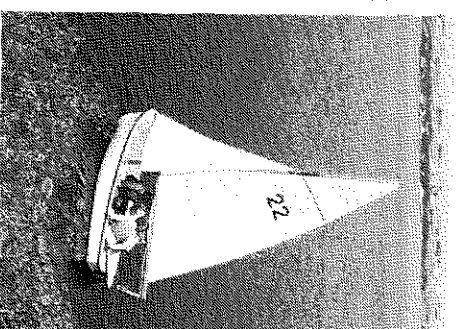
Fón: 81128

20

Spraoi, Spóirt agus Foghlaim

Ag staidéar sa gCladach.

Rang seoltóireacht ar Loch a' Mhuilinn.

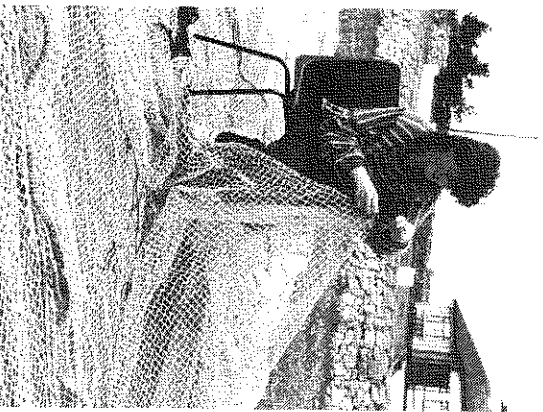

Briá Ní Cheallaigh ar an hAlmadóir.

Cúrsa Gairm-Oiliúna '89.

21

Sorcha Nic Eochagáin ag deasáí eangach '89.

Pádraic Mac Donncha ag beathú bradáin '89.

Ag bailiú brúscair.

Taispeántas Ealaíona

Is taispeántas ealaíona é seo a bhfuil baint mór ag na h-ealaíontóirí leis an gceantar. Ealaíontóirí a rugadh agus a tógadh insan áit, cuid a d'fhág an phríomh chathair agus a shocraigh síos ar an gCeathrú Rua agus ealaíontóirí a thagann go dtí an áit go rialta gach bliain.

Taispeántas a bhéas lán le beocht agus fuinneamh mar go bhfuil meascán meáin dhá n-úsáid ag na healaíontóirí. Idir peinteáil ó Vivien Kelly, Moira Manifold agus Malacáí Ó hAilpín, Sculptúr ó Eddie Delaney, obair cloiche ó Réamonn Ó Flaithearta, eitseáil ó Phádraic Ó Ráinne, obair teicstíle ó Hilaráí Nic Cába agus grianghrafanna ó Bob Quinn. Ealaíontóirí áitiúla a bhfuil cliú agus cáil orthu le taispeántais agus píosaí oibre a rinneadar anseo agus thar lear.

Tá sé soiléar ón ábhar go bhfuil an-tionchar ag an bpobal agus an timpéallacht ar obair na n-ealaíontóirí seo ó áilleacht an harmóin atá dhá n-úsáid acu leis na dathanna ón texture agus ó líne na h-oibre chruthaitheach agus ealaíonta idir radharc tíre, obair teibí agus obair trí thoiseach.

Chomh maith le seo tá síleanna na n-ealaíontóirí éagsúla ag athrú, ag fás agus ag leathnú amach de réir na mblianta ar nós mar a bhíonn inítm an duine ag fás.

Tá áthas orn a rá go bhfuil fás mór ar ealaíontóir insan gceantar le fiche bliain anuas, mar bhí uair ann nuair nach raibh ann ach ealaíontóir amháin ag obair go lán-aimseartha insan áit, sé sin Charles Lamb. Is cinnte go bhfuil tionchar ag Lamb ar obair ealaíontóirí na linne seo, agus is ealaíontóir é ina bhfuil páirt mór aige i stair ealaíona na hÉireann – údar mór rimead dúinn cuid dá shaothar a bheith anseo.

Is ócáid an-speisialta é seo mar gur é an chéad uair ina bhfuil obair ealaíontóirí an cheantair le feiceáil in aon ionad amháin le chéile. Is fiú bualadh isteach go dtí an "Clochar" chun an taispeántas a fheiceáil, tá míle fáilte roimh chách. Tá obair ann a thaitheoidh le chuile dhuine.

H.N.C.

Mary agus Paul Ó Conghaile

Leitir Mealláin

SIOPADÓIRÍ

ÉADAÍ

CRUA FARRAÍ

AGUS

PETRIL

Fón (091) 81112

NA HEALAÍONTÓIRÍ

CHARLES LAMB, F.H.A.,

1893 - 1964

Ealaíontoir a bhí in athair Charles Lamb. Rugadh é i bPort a' Dunáin, Co. Ard Mhacha suas le 100 bliain ó shin. Théis dhó freastal ar Choláiste Ealaíona i mBéal Feirste tháinig sé ar scoilreacht chuig an gColáiste Ealaíona i mBaile Átha Cliath. I dtús na bhficheadaí a casadh Conamara den chéad uair é - ar mholadh caraid - Sean Phádraic. Bhí spéis ar leith aige sa spéir a bhíonn ag síor-chlaochlú ó cheann ceann an lae.

Phós sé iníon an Scríobhóra Ford Maddox-Fox, Caitriona, bhí sise ar an gcéad tréad lia ban a cháiligh sa tír seo. Thóg sé teach ar an múnla Briotánach ar an mbóthar Buí ar an gCeathrú Rua i 1933. Sé a rinne dearadh a theach Arland Ussher ar an gCaorán Mór. Bhí scoil ealaíona sa teach aige aimsir an chogaidh, ní raibh aon díol ar phictiúir.

Fachas a shaothar i dtaispeántais i Washington, Boston, agus Nua Eabhrach agus i Londain go minic. Tá pictiúir dhá chuid ó cheann ceann na cruinne agus is mór an onóir dhuinne riar acu bheith ós ár gcomhair ar an ócáid seo - chuir sé áilleacht na háite agus nádúr na ndaoine ar pháir go paitéanta - b'íad ab ansa leis.

Tá Charles Lamb faoin bhfód i mBarr a' Doire.

Máire S. Ní Dhombhaill ag glacadh duaise Ealaíona ón Aire Slainte, An Dr. Ó hAmlaín.

Mary Joe & Anna Lucia

GRUAGAIRÍ

Bóthar Buí, An Cheathrú Rua

Cuirfear gach cóir ar fhir, mná agus páistí

Smidiú/Polladh Cluas

OSCAILTE 5 LÁ

Dé Máirt, Dé Céadaoin, Déardaoin

10.00 a.m. - 7.00 i.n.

Dé hAoine

10.00 a.m. - 9.00 i.n.

Dé Sathairn

10.00 a.m. - 7.00 i.n.

"Ceannt ciortha a dhiólann na cosa"

EDWARD DELANEY

Rugadh Eddie, i gClár Chlainne Mhuiris, Co. Mhaigh Eo. D'fhreastal ar Choláiste Ealaíona i mBaile Átha Cliath, i Munich agus Bonn sa nGearmáin agus sa Róimh.

Tá saothar dhá chuid feicthe ar fud an domhain, i bParás, Budapest, Buenos Aires, Toyko agus Nua Eabhrach. Tá riar mór scoláireachtaí agus deontais buaite aige agus bród ar leith air as a stampa a dhear sé do chomórach 50 bliain Éirí Amach na Cásca, Dealbh Thomás Dáibhéis ar Fhaitheche an Choláiste 1966 agus Dealbh Wolf Tone Faighthe Stabhna 1967.

Tá Eddie 'na chonar ar an gCaorán Mór ar an gCeathrú Rua ó 1978 áit a bhfuil buan thaispeántas aige in aice an tí.

BOB QUINN

Bleá Cliathach é Bob atá ag obair mar scríobhnóir/scannanóir neamhspleách i gConamara le 21 bliain.

Roinne sin bhí sé 10 mbliana mar léiritheoir teilifíse le R.T.E. Bé an chéad Scannanóir é a tógadh mar bhall den Aos Dána. I measc na scannán atá déanta aige tá *Budawanny*, *Poitin*, *Atlantican*, *Cloch agus Pobal*, agus cuid mhaithe eile atá feicthe ar fud an domhain.

Tá a chéad ursceál "Smoke Hollow" críochnaithe agus le teacht os comhair an phobail ar an 22ú do Dheireadh Fómhair.

Tá Bob ag obair faoi láthair ar scannán nua – *Celts*.

PÁDRAIC REANEY

Rugadh agus tógadh Pádraic ar an gCeathrú Rua agus tá sé mar Ealaíontóir lán aimsearthe ó dhág sé an Choláiste Ealaíona. Tá sé ina mháistir ar ghnéithe éagsúla den Ealaíon, Eitseáil, Liniócht,

Tigh Phlunkett

Léidir Móir

Siopa • Bureau de Change

Beár • Posta • Peitreal

Ól, Ceol & Craic!

"*Glá bhíonn tú thart, ná téigh thairis*"

H. Ní Chátha, Stiúrthóir an Taispeántais.

Dathadóireacht, Dealhadóireacht Ceramic agus meáin eile. Déannann sé dearradh ar chúdaigh leabhair go rialta agus é i mbun dearradh faoi láthair ar thairpeisí le V Soske Joyce.

Tá ábhar leis feicthe ag cuid mhaithe taispeántas ar fud na hÉireann agus thar lear. Tá sé lonnaithe i Maigh Cuilinn áit a bhfuil fáil air ina Stiúideo.

MOIRA MANIFOLD

Rugadh Moira i bPort Láirge, agus bhain sí a cuid dindúirí amach sa gColáiste Náisiunta Ealaíona i mBaile Átha Cliath. Tá sí ag múineadh na hEalaíona sa Scoil Chuimsitheach ó 1972 théis di seal a chaitheadh ag chaitheadh ag múineadh i nGailimh agus i gCiarraí.

Is minic pictiúir dá cuid i dtaispeántais agus bíonn Gailearaí poiblí oscailte sna Forbacha aice chuile shamhraidh.

HILARÁI NIC CÁBA

Iar-scoláire de chuid na scoile agus Coláiste Chairtrona i mBaile Átha Cliath í Hilaraí. D'fhreastal sí ar choláiste Ealaíona an Choláiste Réigiúnach i nGailimh. Tá teastais in Oideachas Fiseach agus Dearadh Teicstíle aice agus trí bliana caite ag déanamh Art Therapy agus ag teagasc banaltraí san ábhar ceánna.

Chaith sí seal sa gCeardlann Powerscourt agus tá stiúideo teicstíle aici os cionn Loch a' Mhuilinn sa gCeathrú Rua le cheithre bliana. Bíonn ábhar dhá cuid i dtaispeántaisí go rialta.

LAURENCE O'KELLY

Chuaigh sé ag Scoil Mhic Dara ar an gCeathrú Rua i dtús na gcaogadai. As sin go Coláiste Clongowes Wood agus Coláiste Ealaíona Dhún Laoire i 1965 agus i gColáiste Ealaíona agus Dearadh Bhéal Feirste ina dhiaidh sin.

Rinne sé saothar mór d'Arđ Oifig Phoist Bhéal Feirste i 1970. Chaithe sé seal ag múineadh ealaíona sa gColáiste Réigiúnach.

Tá sé i mbun potadóireachta i nGaillimh faoi láthair agus teach aige ar Inse Mhic Clonnain ar an gCeathrú Rua.

VIVION O'KELLY

Cosúil le Laurence d'fhreastal Vivion ar Scoil Mhic Dara ar an gCeathrú Rua agus ina dhiaidh sin ar Choláiste Clongowes agus ar Choláiste Náisiúnta Ealaíona agus Dearadh i mBaile Átha Cliath.

Chaithe sé seal ag múineadh sa gColáiste Réigiúnach i Leitir Ceanainn, i Trípoli, sa Liobáin agus Clongowes. Tá cónaí air sa Spáinn ó 1978, áit a bhfuil sé ag saothrú a bheatha ar an ealaíon.

ALANNA O'KELLY

Ar scoil san Bower in Áth Luain, sa gColáiste Náisiúnta Ealaíona agus Dearadh i mBleá Cliath agus thar lear i Helsinki, i Londain, i Milan, sa Nigéir agus in Aontas na Soivéide.

Tá saothar dá cuid feicthe go fairsing i mBaile Átha Cliath, i mBéal Feirste chomh maith le Ceanada, Na Stáit Aontaithe agus ar fud na hEorapa.

Tá duaiseanna cuid mhaithe – an G.P.A. ina measc buaite ag Alanna.

Gach deá ghruí ó

Tigh Joe Joe

Tír an Fhía

7 Pádraic Mac an Iomaire

Ros ar' Mhíl

SIOPADÓIRÍ GRÓSAERA • BEATHA BEITHÍOCH • GÁS

STURTHÓIRÍ SOCHRAIDE • ADHLACÓIRÍ

Seirbhís iomlán le fáil

Gach eolas ach glaach ag 091-81127, 72130 nó 95022

WALTER VERLING

Iarmhúinteoir de chuid Scoil Chuimsitheach Chiaráin is ea Walter. Ealaíontóir is ea é a chaithe cuid mhaithe blianta in san gCeathrú Rua agus a thagann go rialta gach samhraidh.

Bíonn cuid mhaithe taispeántais aige ar fud na tíre. Chomh maith leis an bpéintéireacht bíonn Bháitéir ag múineadh ealaíon i Luimneach.

RÉAMONN Ó FLAITHEARTA

Oibríonn Réamonn Ó Flaithearta le cloch agus marmar. Bíonn sé ag obair mar sculptúr ar chloch sa Dánlann Cloiche Ealaíne in san Spidéal, áit a mbíonn obair leis ar thaispeáint an chuid is mó den bhliain.

As Conamara é agus bíonn sé ina chónaí san Spidéal.

MALACÁÍ Ó HAILPIN

Rugadh agus tógadh i mBaile Átha Cliath é. D'fhreastal sé ar Choláiste Náisiúnta na hEalaíne.

Bíonn a chuid pictiúir ar thaispeáint ag taispeántais an Royal Hibernian Academy agus an Oireachtais chomh maith le galléaraithe ar fud na tíre.

Conamara Co. Galway Tel. (091) 751115 Telex 28871

ÓSTÁN AN CHEATHRÚ RUA

Gelmhreath 91/92

Bainseacha & Cóisir

- Béilí 4 chúrsa ó £10
  - Anuraithe, Sioin & Milseog ó £6.50
  - Béilí fuara & Salléidí ó £4.50
- Sineadh ama sa mbeár £100*

CLUB CARA

(Cóisir Priobháideacha)

Cóisir 21 bliain d'aois srl.

Buffet ó £2

D.J.: £50

Sineadh ama sa mbeár £100

EALAIÓN NA nDAOINE

le Ealafontóirí an Cheannair

ÁBHAR AN TSAISPEÁNTAIS

AR IASACHT	OBAIR	
1. Na Farrairí Móra	Ola	Charles Lamb
2. Na Báid Mhóra	Ola	Charles Lamb
3. Nan Mhail Liam	Ola	Charles Lamb
4. Droichead an Chroisín Casla (Bean Phádraic Chóil, An Rinn)	Ola	Charles Lamb
5. Bríd Ní Loidéáin (Biddy Phat Mór)	Ola	Charles Lamb
6. "Máirín Bhiddy Cháit" (An Rinn)	Ola	Charles Lamb
7. Fear ag Rá an Phaidrín	Línfioncht	Charles Lamb
8. Ait gar don Cheathrú Rua		Walter Verling
9. Woodcut (Teak)		Laurance O'Kelly
10. Sculpture (orgánach)		Laurance O'Kelly
11. Art Performance	(Físteip)	Alana O'Kelly
12. Seannán		Bob Quinn
13. Marianne	Ola	Vivion O'Kelly
14. "Taille"	Ola	Vivion O'Kelly
15. "The Fiddler"	Ola	Vivion O'Kelly
16. "Dad"	Ola	Vivion O'Kelly
17. "An Spáinneach"	Ola	Vivion O'Kelly
18. Cahore Point	Ola	Vivion O'Kelly
19. Ros a' Mhail	Ola	Vivion O'Kelly
20. "The Wheelbarrow"	Ola	Vivion O'Kelly
21. "An Trí"	Ola	Vivion O'Kelly
22. "Crossroads"	Ola	Vivion O'Kelly
23. An Séipéal Spáinneach	Ola	Vivion O'Kelly

LE DÍOL

24. Sculphúr (Sraith)	Cruach Obair	Edward Delaney
25. "An Pobal"	Ghangrafanna	Bob Quinn
26. Na Húicéirí	Obair Chloiche	Reamonn Ó Fiaithearta
27. An Ros, Leitir Caladh	Ola	Malacai Ó hAilpín
28. Gleann Trasna	Ola	Malacai Ó hAilpín
29. An Tonaí	Ola	Malacai Ó hAilpín
30. "Aiteall, an Sruthán"	Ola	Malacai Ó hAilpín
31. Watercolour 1		Moyra Manifold
32. Watercolour 2		Moyra Manifold
33. Watercolour 3		Moyra Manifold
34. Watercolour 4		Moyra Manifold
35. Screenprint 1		Hilary Nic Cába
36. Screenprint 2		Hilary Nic Cába

37. Seoladh na dTomn	Táipéis fiadóireacht	Hilary Nic Cába
38. An Eithle	Táipéis fiadóireacht	Hilary Nic Cába
39. "Female Figure"	Mixed Media	Pádraic Reaney
40. "Metamorphosis"	Mixed Media	Pádraic Reaney
31. "Cran"	Eitseáil	Pádraic Reaney
32. "Gairdín"	Eitseáil	Pádraic Reaney
33. Ros a' Mhail XI	Eitseáil	Pádraic Reaney
34. Ros a' Mhail XIX	Eitseáil	Pádraic Reaney

Gach eolas faoi phranghas na bpictiúirí ó:

Hilary Nic Cába (091) 95314

Buíochas le úinéirí an ábhair atá ar iasacht agus go n-éirí leo siúd atá ag díol. Buíochas le Seosamh Ó Loidéáin, Óstán an Dóilín as ucht na soláistí ar oscailt an Taispeántais.

Taispeántas Damhsa

Beidh daimhseoirí ó scoil Marian Ní Mhaoldomhnaigh, Mairéad Ní Fhlatharta agus Bríd Ní Bhráin ar stáitse sa Scoil Chuimsitheach ag 3.00 i.n. Dé Domhnaigh ar 29/9/'91.

Bí sa bhFaisiún

Taispeántas Faisiúin

ÓSTÁN AN CHEATHRÚ RUA

Dé Céadaoin, 2.10.'91 8.30 i.n.

Beidh ábhar ó stiopáil

Sasha, Comh. Hanley, Avanti, Associates, Tigh Standún srl.
ar taispeántas

Fear a' Tí: Séamus Mac Donnchadha

1991

Seán Ó Catháin agus a bhean nuair a d'éirigh sé as Scoil Chuimsitheach Chairáin. Sa pictiúr feisin tá Seán Ó Sruitháin.

Buail Cois Air!

I Mí Meán Fómhair 1985 thug mé faoi deara go raibh seiteanna ar chlár na gcaitheamh aimsire a bhí á fhógairt ag Áras Mháirtín Uí Chadhain. "Meastú an mbeadh an "chaidhp" á mhúineadh an chéad smaoinleadh a bhuaill mé. Is iomaí uair a chonaic mé an "chaidhp" a dhamsnú. Ba bhreá an darnhsa é, dár liom agus ba dheas é a fhoghlaim. Bhí mo bhean Marie den tuairim céanna agus leathuair tar éis a hocht an Déardaoin dar gcionn bhí an bheirt againn thíos in Áras Uí Chadhain d'fhonn clárú don chúrsa seite. Sí Máire Ní Lochlainn a bhí á múineadh agus sé'n "Plain Set" a thosaíomar leis. Ní raibh tada "plaináilte" ag baint leis. Bhí na figiúirí casta go maith ach b'iad na céimeanna a bhí dem' chriogadh. "Hop a haon dó trí, hop a dó dó trí, hop a trí dó trí srí" a déarfadh Máire. Ní raibh aon fhadhb agam leis an 1,2,3 ach ní chuirfeadh an diabhal an "Hop" isteach ionann. Bhí Máire bhocht an-fhoighdeach linn uilig agus diaidh ar ndiaidh thosaigh muid ag fáil an ceann is fearr ar an seit seo. Is iomaí diabhláocht agus píosa maith gáirí a rinne muid dhá fhoghlaim.

Is caitheamh aimsire an-shóisialta é. D'eagrófaí oícheannta scléipe agus thagadh daimhseoirí ó'n gClochán, ó'n Spidéal agus ó Ghort Inse Guaire chucu seo. An dream anoir a bhí in ann na cláracha a lasadh a mhicó. Is iontach na daimhseoirí iad agus ó shin i leith tugann muid cuairt ar a chéile go rialta. Beidh cuimhne go deo ar na hoícheanta sin. Tá áthas orm a rá go bhfuil fuinneamh agus borradh tagtha faoi na seiteanna ar fud na hÉireann, ach go hairithe anseo i gConamara le cúig nó sé de bhlianta anuas. Is iontach an t-amharc óg agus aosta a fheiceáil ag baint suilt agus taitneamh as na seiteanna agus as an gceol breá traidisiúnta a ghabhann leis, rud a bhíonn le feiceáil ar an gCeathrú Rua agus i dTír an Fhia, sa Tulach, sa Spidéal, in Indreabhán, sna Forbacha agus i nGailimh agus taobh thoir de, go háirithe i rith an gheimhreadh. Tá club seite na Ceathrún Rua faoi chumaoín ag Áras Uí Chadhain a thosaigh na seiteanna anseo, ag Máire Ní Lochlainn a mhúin dúinn iad, ag Ted Berry bocht (go ndéana Dia trócaire ar a anam) a mhúin na seiteanna dhúinn nuair a chuaigh Máire agus a fear céile Beartia go Merriceá, ag banna ceoil Dúirling agus ag na ceolseoirí uilig a chas dúinn. Múscalóinn na seiteanna ár meannna agus ár spiorad – cuireann siad an-'humour' orainn. Bíonn an chraic iontach. Beidh na clubanna/ranganna ag ath-thosnú go gairid.

Bain triail astu!

Proinsias Bairéad

Go n-éirí leis an gcomradh

Coláiste Cholumba

Coláiste Gaeilge

An Cheathrú Rua, Co. na Gaillimhe

Tá cúrsaí againn feiliúnach do dhatalai san aoisghrúpa 10-18 bliana

Cúrsaí speisialta d'ábhar oidi

Tuilleadh eolais ón seoladh thuas nó

Fón: (091) 95184, 95170, 95115

1979

Ó chlé: *Michelle Mac Donnchadh, Seán Ó Catháin, Úna de Bhalis, Cíilín Ó Flatharta, An tSr. Déaglán, Máire Bean Mhíe Aodha.*

Garáiste Mhic Oireachtaigh

An Cheathrú Rua
Fón 95114

Togha Seirbhís ar fáil

SEOMRA SPRAEÁILIA

BOINN

PEITREAL AGUS DÍOSAL

34

Imeachtaí sa Scoil le linn an Chomórada

Cearldann Béaloideas: Pádraic Ó hÉalaí Ollscoil na Gaillimhe.
Cearldann Ealaíona: Don Conroy, R.T.E.
Cearldann Potaireachta: Laurence O'Kelly.
Cearldann Cheoil: Kathy Prince.
Cearldann Filíochta: Micheál Ó Cuaig, Beartla Ó Conaire agus Micheál Ó Conghaile.
Cearldann Físeoirípe: Aoife Breathnach.
Cearldann Iriscoireachta: Harry McGee ó *Connacht Tribune* agus Cormac McConnell.
Cearldann Drámaíochta: Michael Ó Donnhaill agus a chárde.
Cearldann Dealbhadóireachta: Ray Flaherty.
Cearldann Obair Cré-Umha: Eddie Delaney.
Cearldann Diospóireachta: Seosamh Mac Donncha.
Cearldann Cumadóireacht Amháin: Úna de Bhalis agus a cáirde.
Cearldann Raidió: Seamus Mac Donnchadh.

Léachtanna agus Cainteanna

Miondúlaigh: Liam Mac Conbhui.
Polaitíocht: M.D. Ó hUigín, T.D.
An Taisce: Mairéad Nic Dhonnacha agus Peadar Ó Dubhda.
Cúrsaí Imshaoil: Norman Krandall.
Sagartóireacht: Fintan Ó Muineacháin.
Cathaóirleach Udarás na Gaeltachta, Seán Ó Neachlainn.
Mo Shaoil Scoile: Bernie Ní Ghaortháin.
Cigire Roinn Oideachais, Pádraic Mac Donncha.
Feirmeoireacht Éisc: Micheál Ó Cinnéide agus Shay Garvey.
A.A., Al Anor: Daibhí Ó hÓgáin.
Turastóireacht: Pól Ó Ríordáin agus Locky Kelly.
Lónadóireacht: Pól Ó Ríordáin agus Tina.
Michumas Meabhrach: Deirdre Mhic an Iomairé.
Mo Seáil Fhéin: Michael Barry Ó Flatharta.
Forbairt Pobail: Eamonn Ó Donnhaill.
Glaineacht: Annette Ní Ríordáin.
R.T.E. agus Raidió na Gaeltachta: S.B.B.
An Dara Cogadh Domhanda: Russ Ó Luinng.
Obair Telegael: Pól Ó Cuimín.
FÁS: Antoine Ó Bairead agus Pádraic Ó Samhain.
Cúrsaí Ollscoile: Peadar Mac an Iomairé.
Coirm Ceoil: Dordán (Mary Bergin).
Seandálaíocht: Erin Ní Ghiobúin.
An Chláisíse Réigiúnach: Donncha Ó hÉalaithe.
Western Management Centre: Brendan Regan.
Ag Obair i gComhlachtaí Inaísúnta: Mike Conlisk.
Tigh Nán Doolley agus Cúrsaí Michumas Meabhrach: Tomás Ó hÓgáin.
Samaraitians:

Spóirt

Campa Cispheile: Tyler Page (U.S.) Traenálaí Democrats.
Cearldann Sacair: Eoin Dunne.
Peil Gaelach: Rónán Ó Sé.
Iomra agus Seoltóireacht: Johnny Jimmy agus John William.

35

IMHEACHTAÍ NA hÓCÁIDE

DÉ HAoine, 27.9.'91

8.30 i.n. Fáiltú agus Dinnéar in Óstán an Dóilín
Ceol: Cillín

DÉ SATHAIRN, 28.9.'91

6.00 i.n. Oscailt Taispeántas Ealaíne le Éamonn de Builleir - An Clochar
Coiste ECCO ag cur Crann Cuimhneachán i bPíás na Scoile Chuimsitheach
Ceol an Cheiliúradh. Seisiún in Óstán an Cheathrú Rua

DÉ DOMHNAIGH, 29.9.'91

11.00 r.n. Aifreann an Chomórach i Séipéal Mhic Dara
12.00 meán lae Cluichí Peile ar Pháirc an Chathánaigh
11.00 r.n. Taispeántas Feis Darnhsa i Halla na Scoile Chuimsitheach
Taispeántas Capaill Chonamara
3.00 i.n. Rásaí Currachai agus Naomhóga ar Loch a' Mhuilinn
8.00 i.n. Léacht ar stair bunadh na Scoile Chuimsitheach dhá thabhairt ag Seán Ó Mathúna
iar-rúnaí cúnta na Roinne Oideachais in Áras Mháirtín Uí Chadhain.
Ceol an Cheiliúradh - Réalt na Maidine le Ray Donnchú

DÉ LUAIN, 30.9.'91

7.00 i.n. Peil Chise Fir agus Mná - Scoil Chuimsitheach
9.30 i.n. Darnhsa Seiteanna in Óstán an Dóilín
Ceol - Duirling

36

DÉ MAIRT, 1.10.'91

8.30 i.n. Coirm Cheoil - Halla na Scoile Chuimsitheach

DÉ CÉADAoin, 2.10.'91

8.30 i.n. Taispeántas Faisiún - Óstán an Cheathrú Rua
Ceol an Cheiliúradh - Na hAncairí sa gCistin

DÉARDAoin, 3.10.'91

8.30 i.n. Diospóireacht i Halla na Scoile Chuimsitheach
Club an Cheiliúradh - Mattie Joe Sheánuis agus a chárde - Réalt na Maidine

DÉ HAoine, 4.10.'91

8.00 i.n. Seisiún Ceisteanna agus Freagraí. Beidh Club na Féile in Óstán an Dóilín
Ceol an Cheiliúradh - Óstán an Cheathrú Rua

DÉ SATHAIRN, 5.10.'91

1.00 i.n. Sacar Fir agus Mná - Páirc an Chathánaigh
Oíche na nDéagóirí - Halla Éinne
Club an Cheiliúradh agus Seoladh Teiphaifeada Johnny Ó Conghaile sa gCistin

DÉ DOMHNAIGH, 6.10.'91

8.30 i.n. Seisiún Ceisteanna agus Freagraí le painéal aoi-chainteoirí in Óstán an Cheathrú Rua

37

Go n-éirí leis an gcomóradh

ó

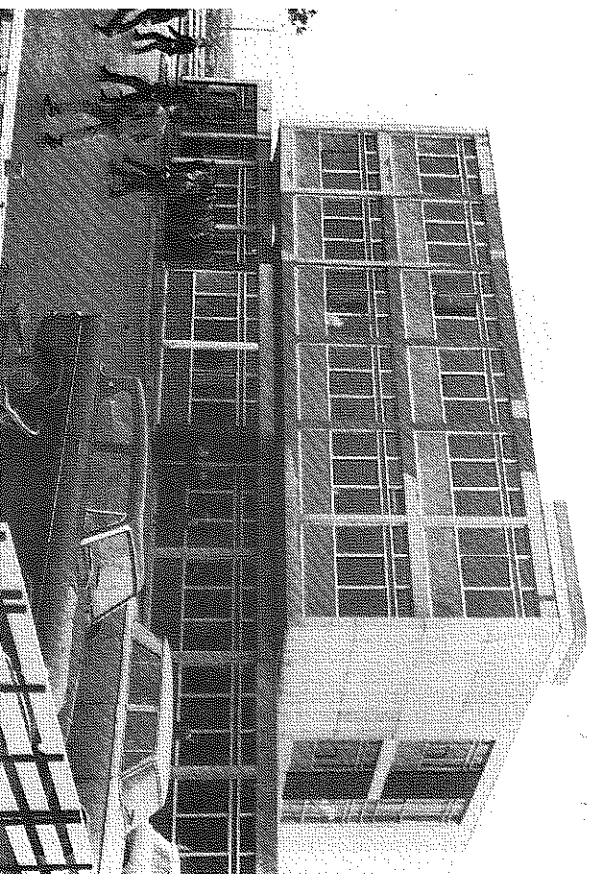
Neansaí Ní Dhomhnail

SIOPA NEANSAÍ

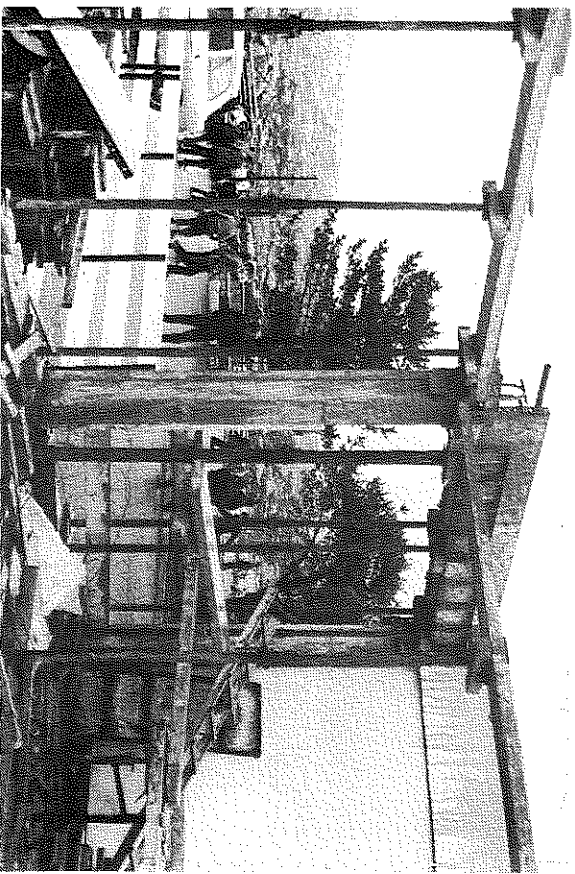
**Bóthar an Chillín
An Cheathrú Rua**

Siopa Grósaera

Togha is rogha de gach saghas earraí

An méid den scoil a bhí ann nuair a d'oscail sé i Meán Fómhair 1966.

An spás oscailte taobh amuigh den seomra míotalóireacht. Ní raibh na seomraí ar an taobh sin tógtha nuair a d'oscail an scoil.

Scoláirí Scoil Chuimsitheach Chiaráin 1966.

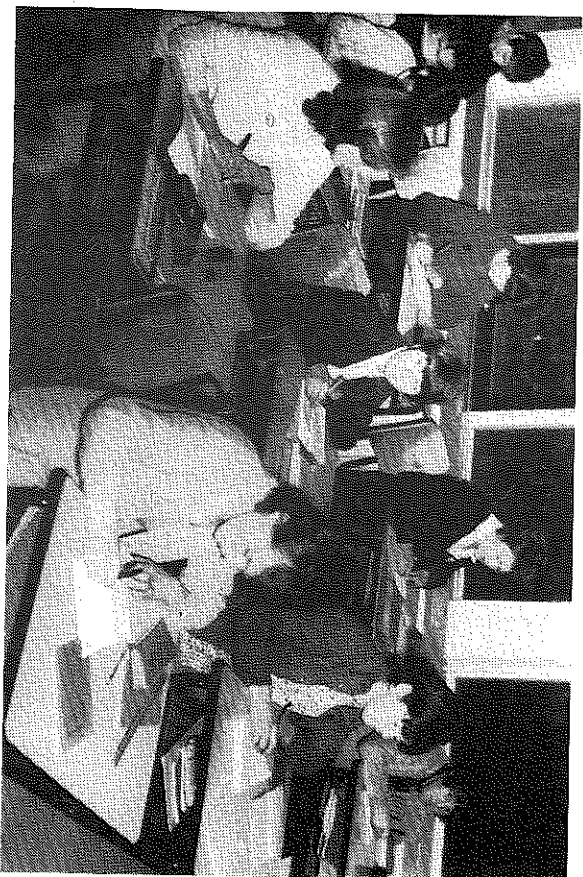

Scoláirí Scoil Chuimsitheach Chiaráin 1991.

Foireann Teagaisc 1966

*Ina sui: Sr. Caitlín (Clement), Sr. Ursula, Piaras Ó Conaire, An tAth Ó Cuinn, Bríd Ní Dhomhnaill.
Taobh thiar: Michael Ó Flatharta, Seán Ó Gaora, Harry Warner, Sr. Nuala (Dannien), Pádraig Ó Scarláin, Tomás Cantwell, Michael Ó Riain, Sr. Pádraicín (Conleth).*

Cuid de na gasúir 1966.

An tSiúr Conleth (Pádraicín) le Ardleist 1966.

Cuid de na gasúir sa chéad bhliain 1966.

An Máistir Warner le rang 1966.

An Múistir Ó Gaora le rang 1966.

An tSiúr Ursula le rang Laidne 1966.

Nollaig 1979.

An fhoireann teagaisc 1980

Ar chúl ó chlé: M. Mac Donnchadha, S. Ó Conhraí, P. Bairéad, An tAth. Ó Mairínín, M. Mhic Dhonncha, M. Ó Flaharta, M. Mac an Iomaire, M. Ó Conghaile, An tSr. Deaglan, S. Ó Gaora.
 An líne láir: D. Ní Chonfhaola, An tSr. Máire, M. Ní Mháille, An tSr. Áine, C. Ní Uiginn, B. Ní Dhomhnaill, An tSr. Carmel, S. Ó Sruitháin, An tSr. Nóra, T. Ó Mornaicháin.
 Chuir tosúigh: S. Ó Ciardáin, P. Ó Fearrchair, S. Ó Conchubhair, M. Maníóid.

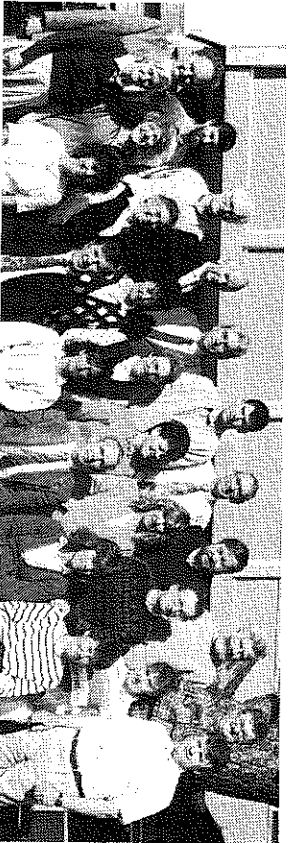

Ardaist 1978.

An fo-choisist i mbun imeachtaí na scoile le linn an chomóradh.

Foireann Teagaisc 1991

Ar gcill ó chlé: T. Ó Monacháin, N. Ó Tighearnaigh, M. Mac an Iomaire, S. Ó Gaora, S. Ó Sruháin, N. Ó Domhnaill, M. Ó Conghaile, S. Ó Comhraí, P. de Bhádraithe, M. Mac Donnchadha.
 An líne láir: An tSr. Nóra, M. Manifold, An tSr. Caitlín, M. Ní Mháille, An tSr. Nóra, M. Mhic Dhonncha, E. Ní Chonceannainn, S. Mac Fhlannchadha, N. Ní Dhombhnaill, S. Ó Ciardín.
 Ina sui: D. Ní Chonfhaoila, P. Bairéad, G. Nic a' Bháird, S. Ó Conchubhair, M. de Bhádraithe, M. Ní Treasaigh.

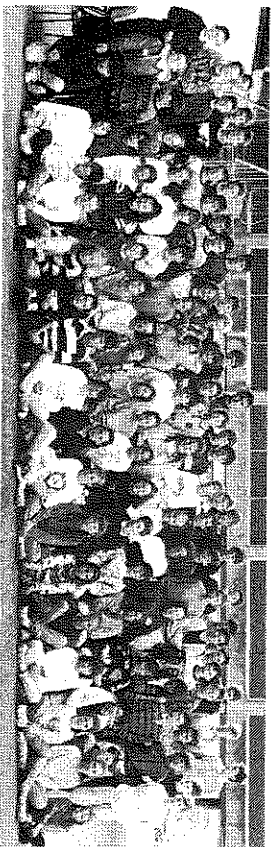
1978
 Sa Fharainc.

1991

Seosamh Mac Donncha, Máire Br. Uí Fhlatharta agus Cúilín Ó Fhlatharta.

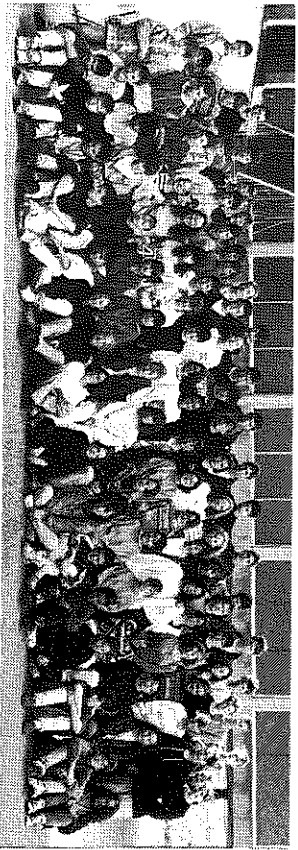
Scoláirí an Lae Inniu

An Chéad Bhláin.

2ú Bhliain.

3ú Bhliain.

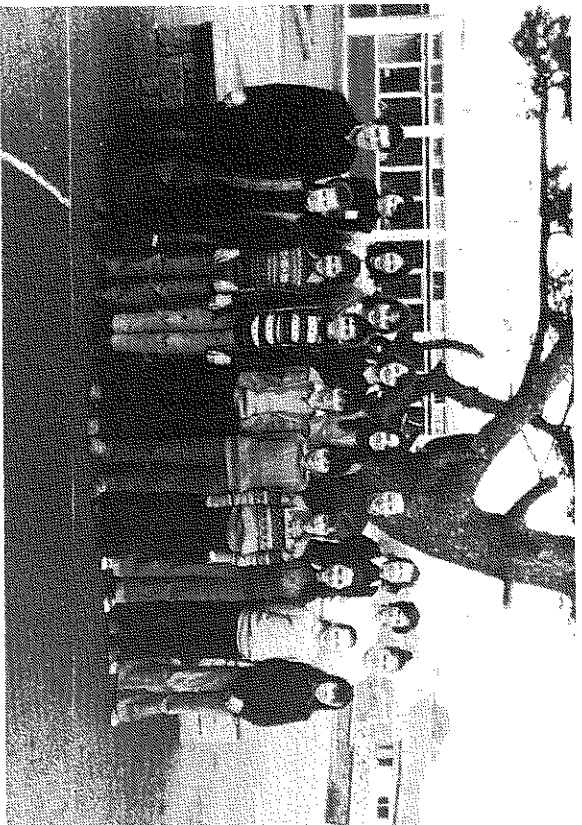

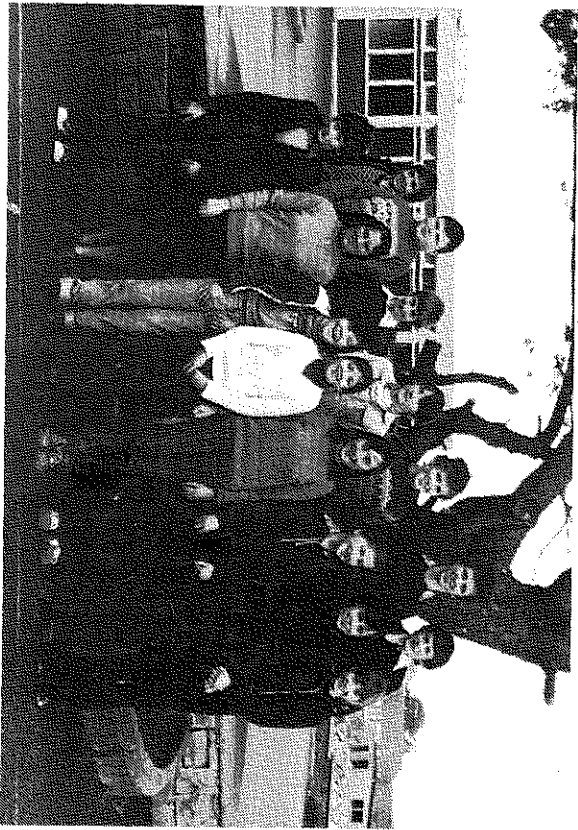
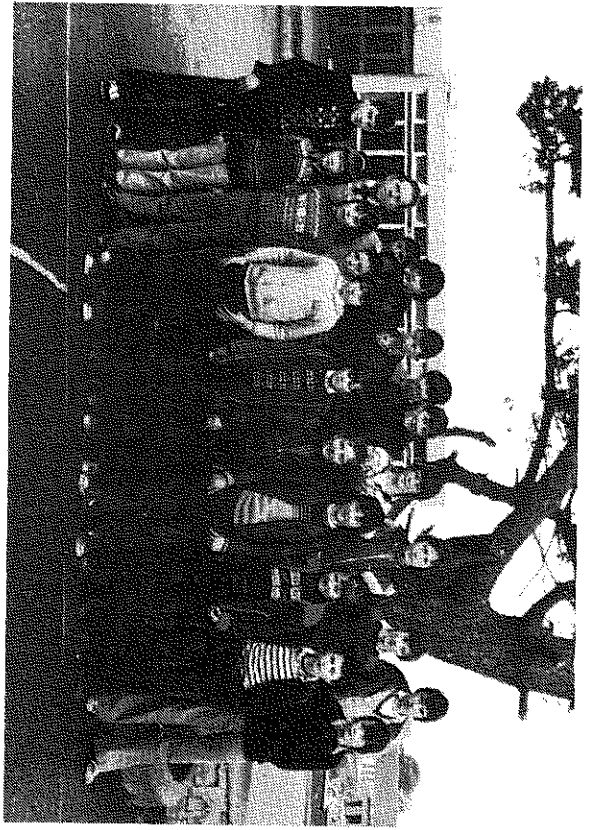
4ú Bhliain.

Artheist.

Sraith Pictiúir ó 1980

Go n-éirí leis an gcomóradh

Noel Mac Donnacha

An Cheathrú Rua
Fón: 091-951111

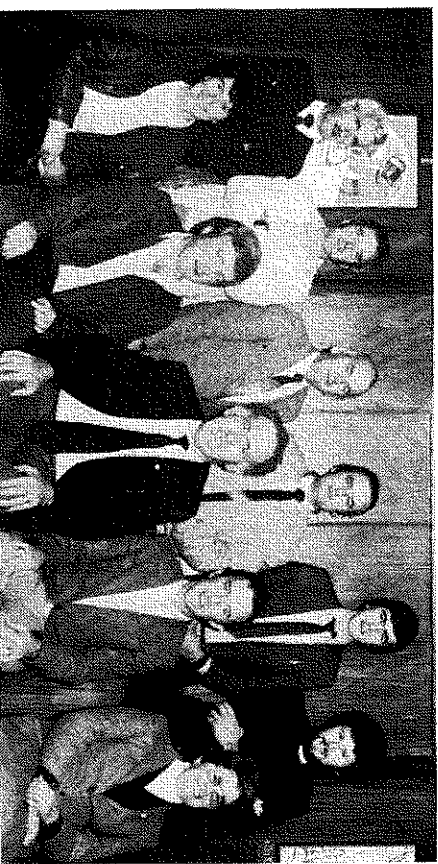
Busanna ar Hire • Turais Scoile • Bingo • Portach

Sa mbaile agus thar lear

An Scoil Chuimsitheach agus an tOireachtas

Bhí an scoil mar lár-ionad d'Oireachtas na bliana 1983 a reachtáilteadh ar an gCeathrú Rua ó 21ú – 30ú Deireadh Fómhair na bliana sin. Thug an tIachtarán Ó hIrghile cuairt ar na himneachtaí i lár na hócáide.

COISTE ÁITIÚIL

Coiste an Oireachtas sa gCeathrú Rua ag cruinniú ar 24 Meán Fómhair, 1983. Ina súi (ó chlé): Máirtín Ní Chonghaile, Peadar Ó Flaharta, Tomás Ó Monacháin, Bearta Ó Ráighne, Áine Bhreathnach. Ina seasamh (ó chlé): Peadar Mac Donnacha, Máirtín Ó Conghaile, Seán Ó Gaora, Seán Ó Conghaile, Pádraig Ó Lochlainn, An tAth. Pádraig Standáin.

Antaine Mac Donncha

Ros a' Mhíl Fón: 091-721115

Réiteach Suíomhanna agus Talúna

Go n-éirí leis an gceiliúradh 25 bliain

BUAITEOIRÍ AN OIREACHTAIS

Máirtín Tom Sheatáin Mac Donnchadha a bhuaigh faoi dhó - 1983 ar an gCathrú Rua, 1986 i nDún Laoghaire.

Máire Ní Chéitigh a bhuaigh i mBaile Átha Cliath i 1986.

Bhuaigh Máire Ní Eadhú, Cill Chiaráin, a bhí seal ar fhoireann na scoile, Corn Uí Riada i 1965.

Cailíní Gaelacha

Máire Bernadette Ní Dhonnchadha, 1983 i nGaith Dobhair.

Máiréad Ní Neachtáin, 1987 i mBéal a' Mhuirthead.

Tríona Ní Ráinne, 1991 i mBéal Átha an Chaoirthaigh.

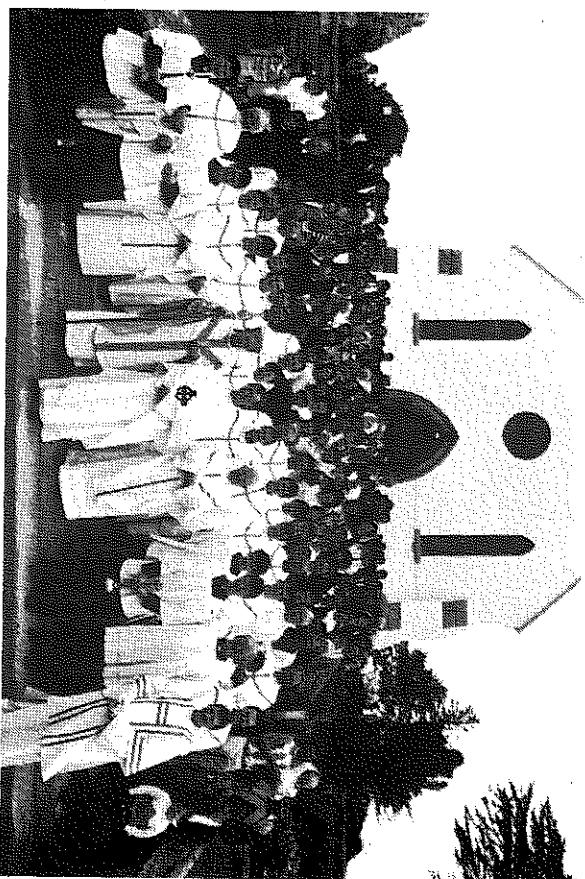
Bhuaigh Deirdre Níe Donnchadha (Uí Chonrúada) an comórtas i gCorca Dhúibhne 1972.

Ócaid Stairiúil, 16ú Meitheamh 1991

Oiriú i dtEach Pobail Mhic Dara, An Cheathrú Rua Fiontán Ó Monacháin, sagart óg.

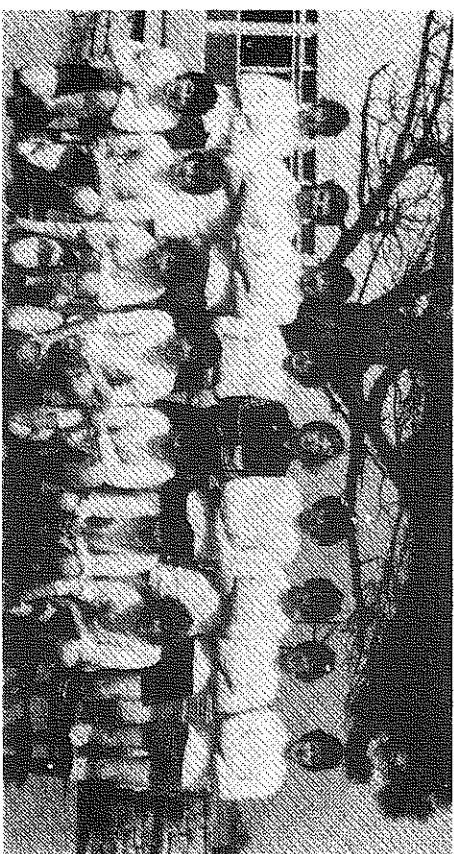
Fiontán théis a oirrithe leis an Dr. Seosamh Ó Casaide, Aird Easpag Thuama os comhair an tséipéil.

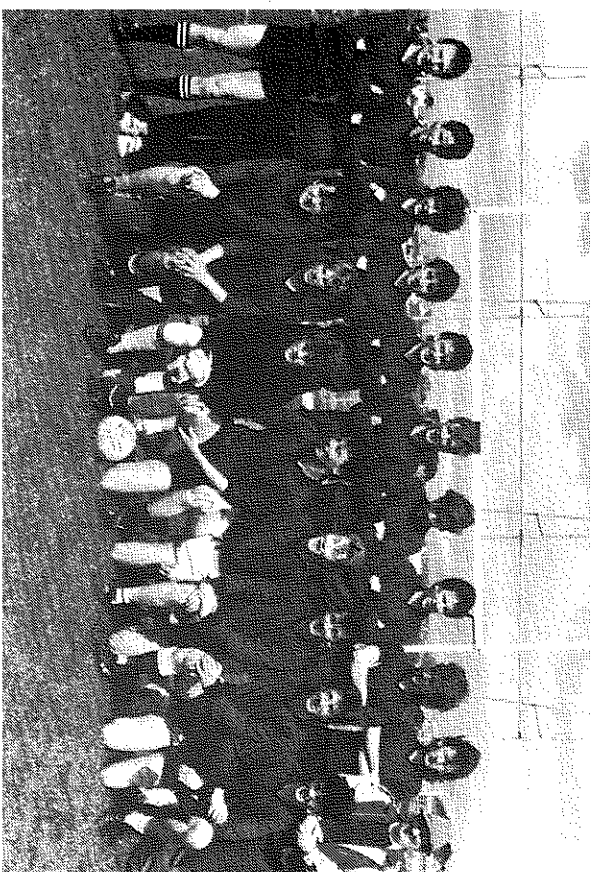
An tAbh. Fiontán ar cheann an tslua théis an tsarrmanais.

Cúrsaí Peile

Faoi thábh áit Craobh Sínsir an Chonradáe buaite ag an Scoil – 1979 agus 1989 – tá síl leis an tríú ceann roimh 1999.

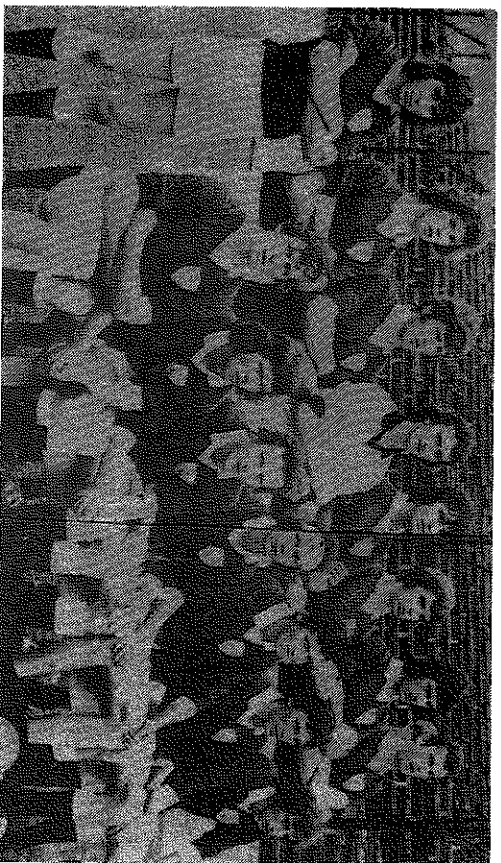

Seainpíntí 1979.

Seainpíntí 1989

Bhí Ciarán Ó Fátharta agus Pádraic Ó Conaire ar fhoireann caitheamhach Mionúir na Gaillimhe i 1976 in aghaidh Corcaigh.

Tá borra sóisir ag Ciarán ó 1985 in aghaidh Warwickshire. Bhí Liam Ó Ceallaigh ar phainéal mionúir na Gaillimhe a bhuaigh Craobh na hÉireann i 1970 in ath-imirt le Ciarraí.

Rinne imreoirí de chuid na scoile ionadtocht ar fhoireann Ghairmscoilerna an Chontae go rialta ó 1979 – Máirtín Oig Mac Donncha, Micheál Ó Flatharta, Pádraic Ó Cathain an chéad tríúr.

Bhí Micheál Mac Donnchadh, Gearóid Ó Gríofa agus Seosamh Ó Conghaile ar an bhfoireann a bhuaigh Craobh Chornmacth i 1986 ach chlis orthu in aghaidh Uíbh Fhailí i gcluiche Leath Cheannais na hÉireann i mBéal Átha na Sliua.

Bhí Edward Ó Sé, Micheál Ó Dornhuail agus Cólín Ó hÓgáin ar an bhfoireann contae a bhuaigh Craobh Chornmacth 1991 – bhí Ó Sé agus Ó Dornhuail ar an bhfoireann i gCraobh na hÉireann in aghaidh Corcaigh i bPáirc an Chrócaigh ach níor éirigh leo.

Bláthlam Uí Mhisteil

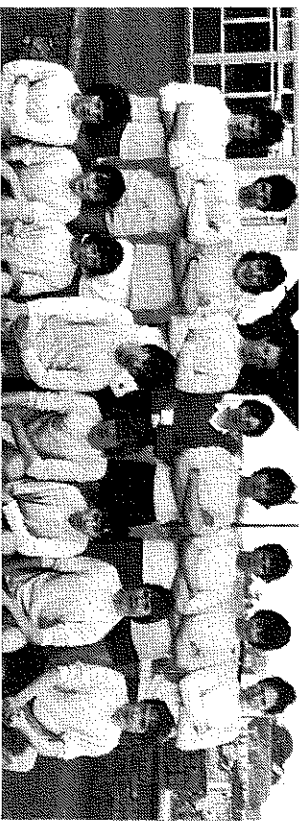
An Cheathrú Rua. Fón (091) 95154, 95168

Bainse, bláthfhleascanna

agus bláthanna le haghaidh gach ócáid.

Chuire chineal crann agus srúbanna.

Bedding Plants — Éagsúlacht mór

Iáirimhánach '80.

Sinsir '80.

Go n-éirí leis an gcomóradh

TOMÁS BREATHNACH TEO.

An Cheathrú Rua

Fón 091-95121

Grósaer Ginearálta agus Búistéar

Calor Gas

Gach Cineál Farrá ar fáil

Leabharlann Video oscailte gach lá

CISPHEIL

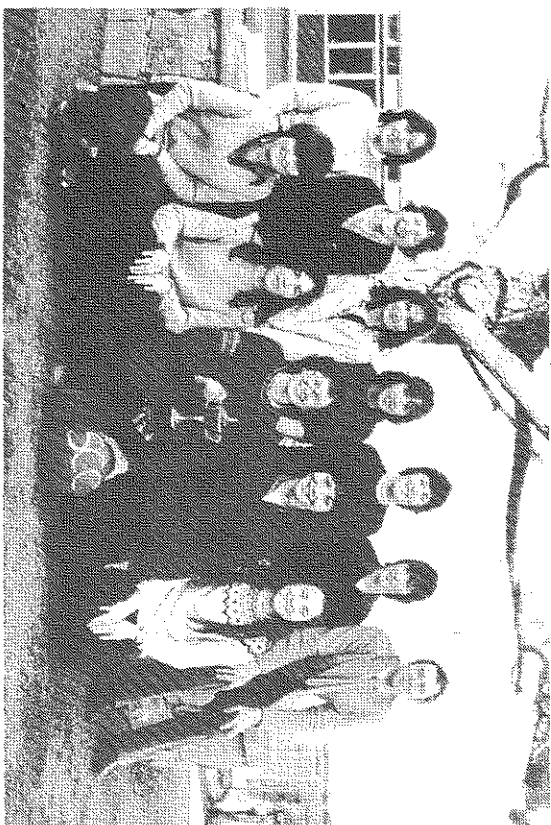
Tá traidisiún láidir cispheile sa scoil faoi seo. Seo cuid de na laochra a bhí agus atá i mbun an chluiche seo.

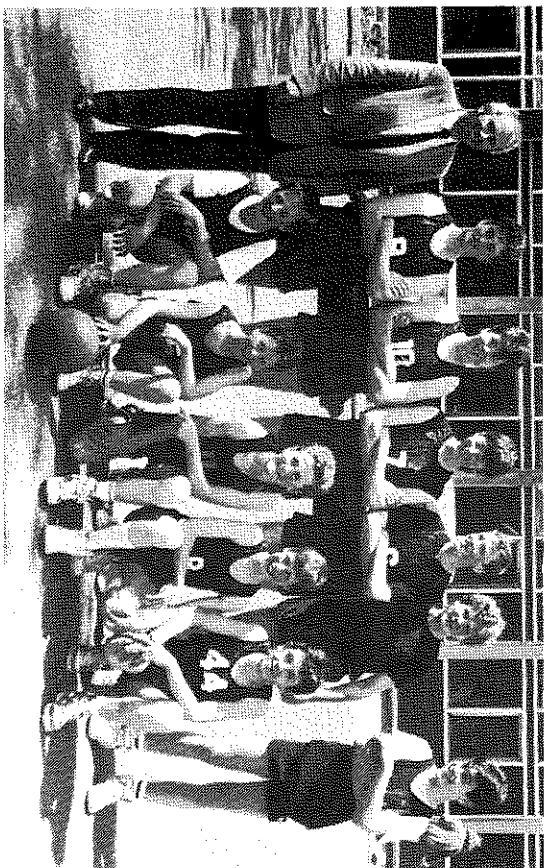
Na ceann ródaithé 1976.

1980.

1980

Foireann buachaillí i 1989.

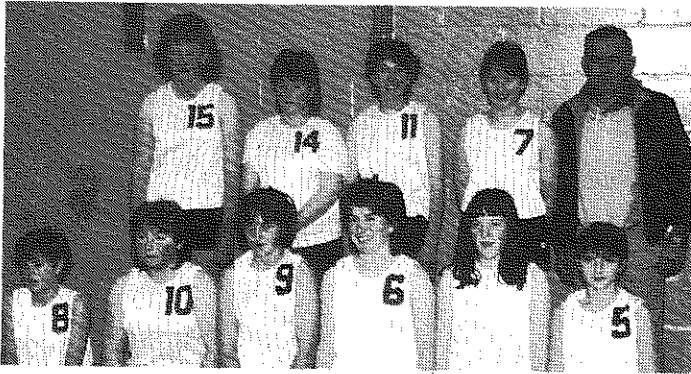

Na Sinsir sa mBreatain Bheag.

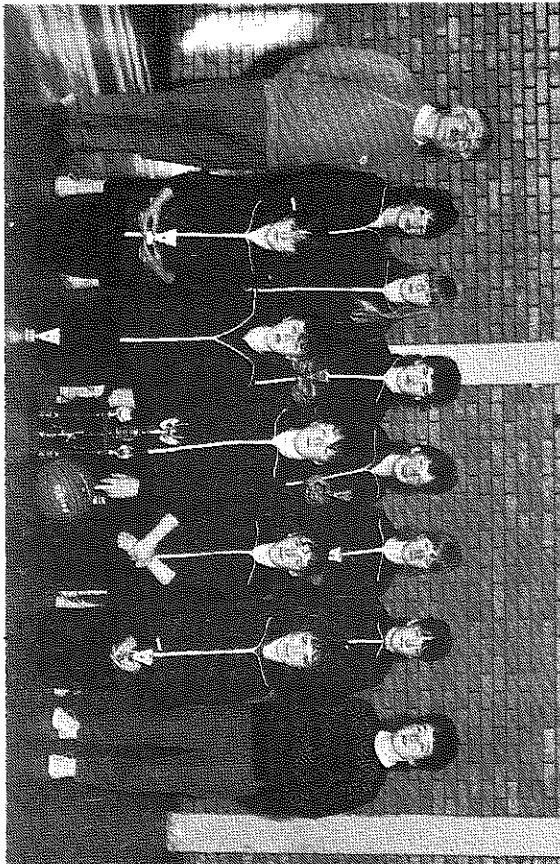
Na Sóisir leis an bhFreasúra sa mBreatain Bheag 1988.

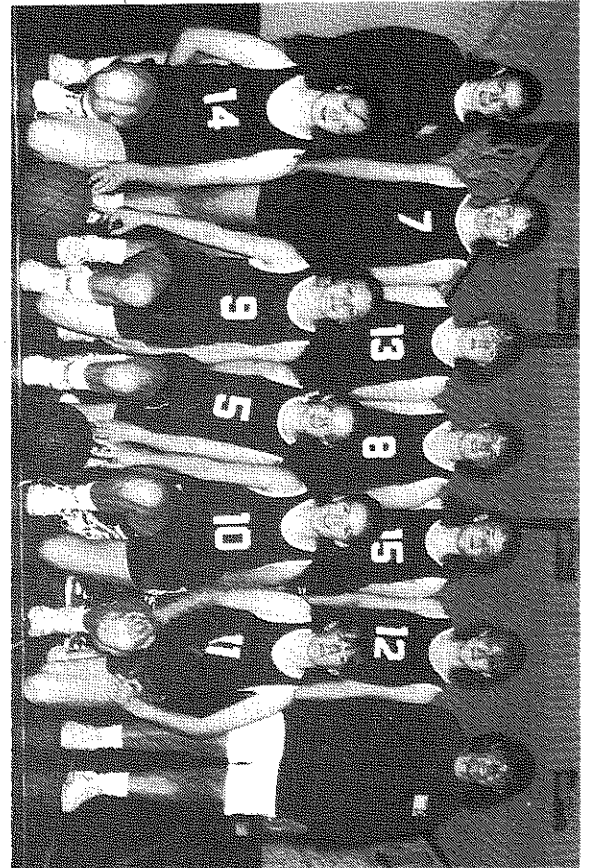
Na Sóisir sa mBreatain Bheag 1988.

An Chéad fhoireann i Maigh Muirí 1987.

An fhoireann a bhuaigh Craobh na hÉireann i 1986.

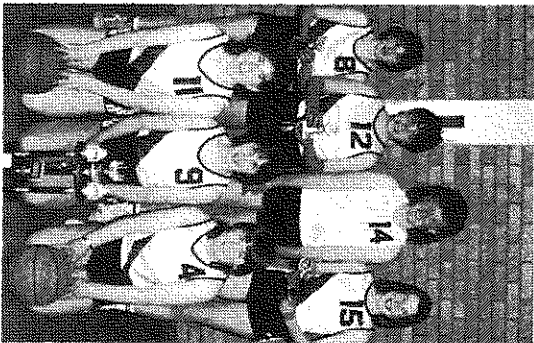
Foireann faoi 16 i Maigh Muirí 1991.

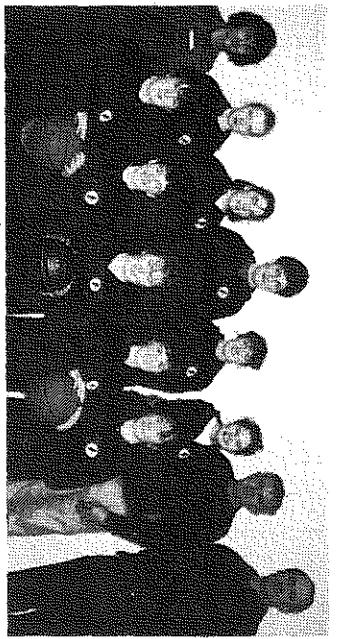
Foiréann Sóisir A a bhuaigh Craobh na hÉireann 1987.

Foiréann Sínsir C i 1989.

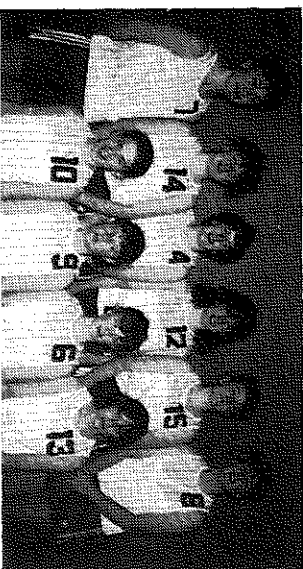
Foiréann Cadet B 1985.

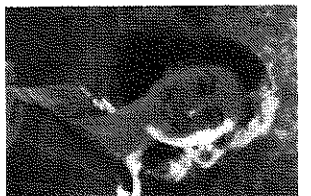
Foiréann Sínsir C 1989.

Foiréann 'Cadet A' 1988.

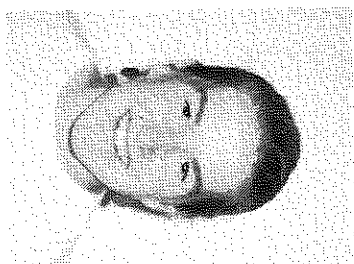
Foiréann Sóisir 1991.

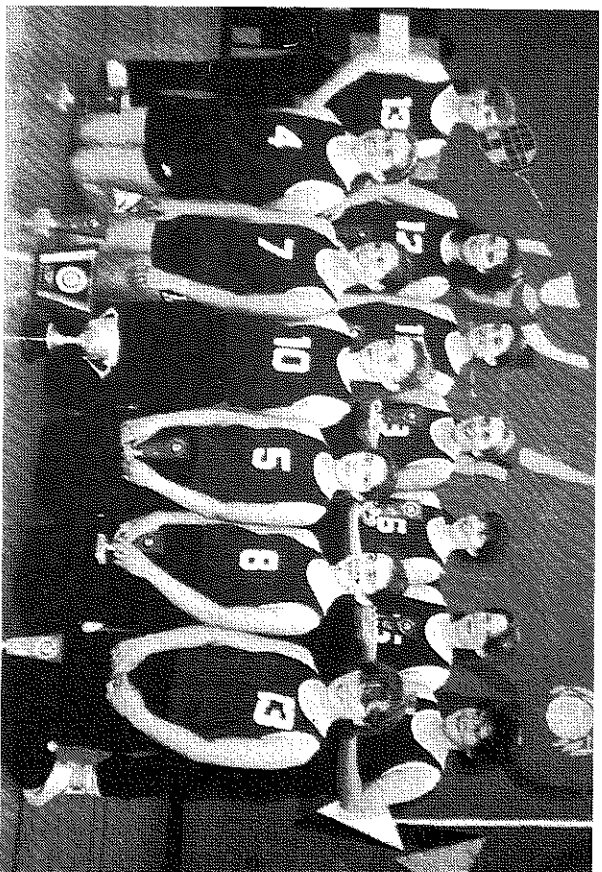
Aoiife de Paor,
Imreoir Idirnáisiúnta
faoi 15.

Bríd Nic Dhonnacha,
Imreoir Idirnáisiúnta
faoi 17.

Aedin de Paor, Imreoir
Idirnáisiúnta faoi 15.

Buarcoirí i Longfoirt i 1990.

Coláiste Chiaráin

An Cheathrú Rua

Fón: 091-95167

Beidh Cúrsaí Gaelige faoi lántseoil arís do '92

DÁTÁI NA gCURSAÍ

A: Aoine, 5ú Meith. – Satharn, 27ú Meith. '92

B: Luan, 29ú Meith. – Máirt, 21ú Iúil '92

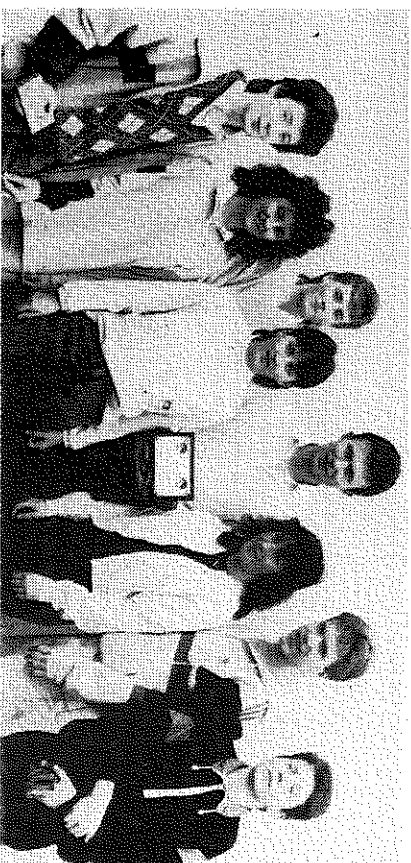
C: Céadaoin, 22ú Meith – Déardaoin, 13ú Lúnasa '92

Bigí linn arís i mbliana

Cúrsaí ar ardchaidheán le neart tairbhe, spóirt 's spraoi

Go n-éirí go geal leis an Scoil Chuimsitheach ina gcuid oibre agus ina gceiliúradh.

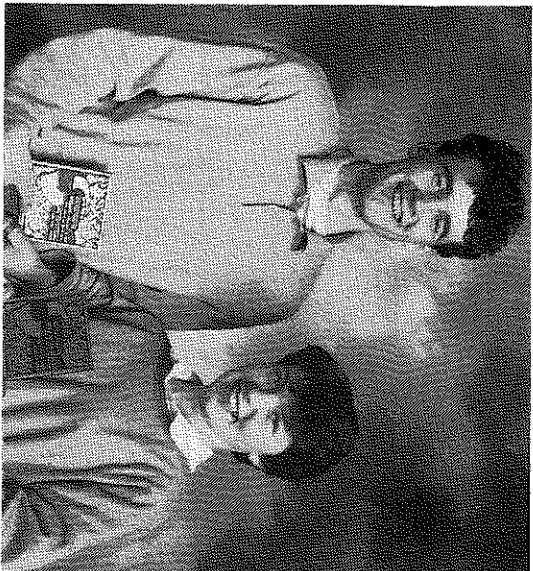
SLÓGADH 1988

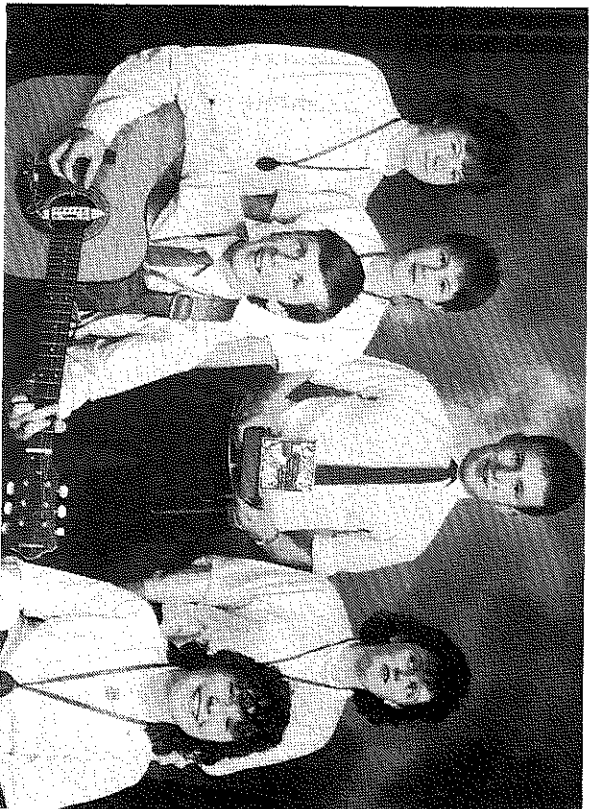
Buarcoirí ag Slógadh.

Cabaret Scoil Chuimsitheach ag Slógadh 1988. S. Ó Comhraí agus G. Nic a' Bhaird ina mbun.

Caoimhín Mac Donncha agus Lorraine Ní Chuanáigh. Chnuóthaigh siad an chéad duais san Agallamh Beirte (faoi 18) ag an Slógadh Náisiúnta agus an chéad duais san Agallamh Beirte (faoi Ardteist) ag Féile na hIrise.

Ghrúpa a fuair an chéad áit sa chomórtais do Ghrúpaí Amhránaíochta Tradisiúnta ag an Slógadh Náisiúnta. Ar chúl (ó chlé): Darina Nic Con Tomaire, Eilíne Nic Dhonncha, Brian Mac Donncha, Caitríona Nic Dhonncha. Chun tosúigh (ó chlé): Peadar Ó Flaitharta, Laoise Ní Chamhráil.

Réamhscolaíocht!!

Is maith is cuimhín liom an dá theach a bhí ar shuíomh na scoile dhá leagan – is cuimhneach le cuid mhath liom é – bhí cruinniú maith ar an láthair don leagan – deire, tús ré. Chaith mé dhá shamhradh shona '67 agus '68 ag obair ar an scoil mhór – nach beag an cheapadh a bhí agam an t-am sin go mbeadh 18 bliain eile caithe agam sa scoil ó shin – ach, níl lá dá dtéann tharam nach dtagann eachtra éigin de chuid an ama ar ais i mo cheann. Cuirteann chuile choimeál agus chuile sheomra pictiúr os mo chóir.

Nárbh iontach an obair 'tiomáint an dumper, ag éalú suas staighrí agus ag fócht anuas i mbuicéad an 22 R.B. in éineacht le Cuimín. An lá ar fágadh crochta muid!! An lá ar cuireadh na táirní sna bróga, lá eile ar leagadh leithreas beag a bhí díreach tógtha, na tráhnóntaí a mbíodh seiceáil ar na sluaiste, an lá ar cuireadh isteach an t-urrlár sa seomra tís agus cuid mhath eachtraí eile – ní aireofaí an lá ag imeacht!!

Ní raibh an chraic chomh maith i '68, ag tiomáint veain an chomhlachta TIM 201 a bhí mé agus mé i nGalilimh ar shuíomh eile a bhí ag Malachy, áit a raibh Frank Barrett ag sclábháocht, nó ag tarraingt ón stor ar bhóthar Bhleá Cliath a bhínn chaon dara lá – a Thiarna nár bhreá na laethanta iad.

Ba géimniúil na tréimhsí a chaith mé ag Malachy Burke. Bhí scolaíocht ansin i bhfad sular cuireadh calic le clárúbh.

Mícheál Mac Donnchadh

Tigh Mhic Dhonnchadha

OIFIG AN PHOIST

Béal a'Daingin

GROSAEIR • GAS • NUACHTAIN
Beatha Beithíoch

Fón: 72126

DÍOSPÓIREACHT

Thíos ó chlé: Ruairí Ó Conchubhair, Máire T. Ní Chonaire, Máire Ní Chlocharraig agus Dónal Mac an Iomaire.

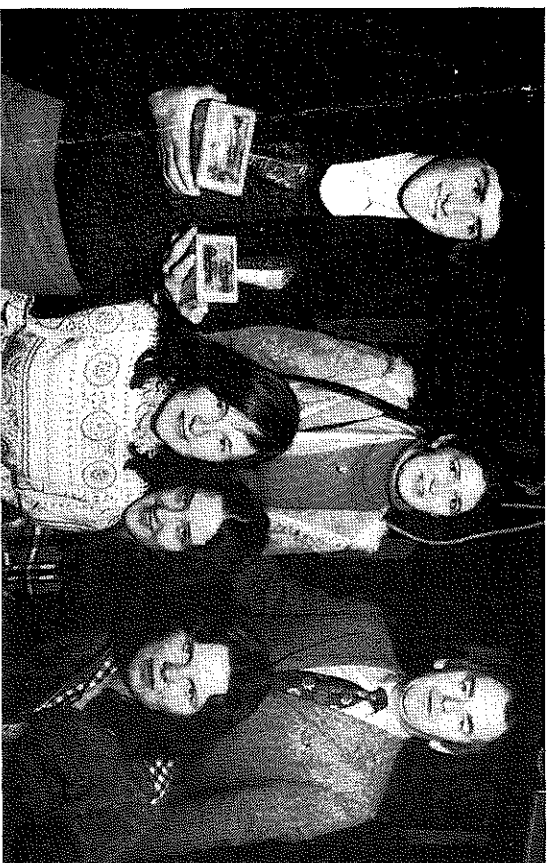

Foireann díospóireachta Scoil Chaimisitheach Chiaráin a bhuaigh Craobh na hÉireann i 1972.
Ó chlé: Stiofán Ó Flaharta, Nóra Ní Chonglaite, An tSr. Nuala, Mairead Ní Dhonncha agus Peadar Ó Flaharta.

70

Ar chlé ó chlé: Peadar Ó Flaharta agus Proinsias Ó Laoi. Chun tosáigh ó chlé: Nóra Ní Chonglaite agus Caitriona Ní Oibichn.

Seaimpíní '75
Seosamh Mac Donncha, Siobhán Bhreathnach, Máirtín Ní Dhonnmaille agus Bríd Ní Mhaille in éineacht le Máire Ní Chlocharraig agus Seán Ó Gaora.

71

Comórtas Raidió na Gaeltachta

P. Ó Ráinne, G. Ní Fhlatharta, R. Ní Eaghra, L. Ní Chuanaigh – buaiteoirí 1989.

Maidir le Driospóireacht
beidh díospóireacht
phoiblí i Halla na Scoile,
Déardaoin, 3ú Deireadh
Fómhair ag 8.30 – '91s
Fearde an Ghaeltacht
Dhá Theangachí' Na
Príomhchaitheoirí: An
tAth. Roibeárd E. Lee,
An Seanaóir Pól Ó
Foighil, An Seanaóir
Eamonn Ó Cuifo,
Seosaimh Ó Cuais,
Utharás na Gaeltachta.

An Ghluin Óg

Seán de Cléir ó Mhuinteoras le Sínead Ní Fhlatharta, Gearóid Mac Donnchadha, Roisín Ní Eaghra, Saifí A. Ní Fhlatharta, buaiteoirí chomórtais Raidió na Gaeltachta, 1991.

AN CLUB HOUSE

Tí Mháirtín & Máire Nee

47 Eyre Square, Gaillimh
Fón: 091-64643

Ceol chuide Deireadh Seachtaine

ANRAITH, TAE, CAIFÉ, CEAPAIRÍ

Cómórtas Saighhead gach oíche Déardaoin

Gach rath ar mhúinteoirí agus macleinn na scoile

*Gach rath
ó*

Halla Éinne

An Cheathrú Rua

IONAD CAITHEAMH AIMSIRE AN PHOBAIL

*Tar chuig Halla Éinne
ag*

**Damhsa, Disco • Céilithe • Ranganna Damhsa
Bingo • Badminton • Ranganna Aclaíochta**

Bíonn Grúpaí Náisiúnta, Idirnáisiúnta
i Halla Éinne go rialta

Fad saoil do Scoil Chuimsitheach Chiaráin